

בצילא דמהימנותא

בקודש פנימה • דברי תורה • שיחות קודש

פר' קרח • טז - כג סיון

תשפ"ג • שנה כ"ג • גליון לב (תתשפ"ד)

תוכן ה'פלפול' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' שלח העעל"ט בקיסריה

במד"ר ריש פרשתו וכ"ה במדרש תנחומא, הלכה מהו לפרוש לים הגדול קודם לשבת שלשה ימים, שנו רבותינו אין מפליגין בספינה בים הגדול שלשה ימים קודם לשבת וכו', ואם היה שלוח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה, למה מפני שהוא שלוח מצוה ושליח מצוה דוחה את השבת, ותמוה דהא ברייתא ערוכה היא בשבת (דף י"ט ע"א) אין מפליגין בספינה פחות מג' ימים קודם לשבת וכו', וא"כ במאי נסתפק המדרש בדיון זה, גם יל"ב שייכות שאלה זו להכא.

ויתכן בזה בדרך דרוש, בהקדם מ"ש לבאר בזה בישמח משה, דהנה יל"ע היאך אירע מכשול עון בידי המרגלים והרי אחז"ל במס' סוטה (דף כ"א ע"א) דמצוה בעידנא דעסיק בה אצולי מצלא (פרש"י מצלא מיצה"ר שלא ישילנו לחטא), עי"ש שכן הוא דעת רב יוסף, א"כ מפני מה לא ניצלו המרגלים מעצת היצה"ר הרי עסקו במצוה רבה בצווי השי"ת שלח לך אנשים וגו', והאמנם שהשי"ת אמר למשה שלח לך ופרש"י לדעתך אני איני מצוה לך אם תרצה שלח, אך הא גופא קשיא הא כתיב וישלח אותם משה על פי ה', ומשמע שהשי"ת ציוה אותו על כך, ומ"ש רש"י לפרש על פי ה' שלא עיכב בדבר הוא דוחק גדול, ועיין

ברמב"ן דלא ניה"ל בפרש"י רק דהשי"ת הסכים וציוה לשלוח, וא"כ יש לתמוה היאך לא הגינה המצוה עליהם שלא יכשלו, ואפי' לפרש"י שלא היה מצות ה' לבני ישראל מ"מ הרי היו שלוחי משה רבינו אשר גם זה מצוה רבה לשמוע דברי חכמים והאיך לא הגין בעדם להינצל מן החטא (ועיין אוחה"ק עה"פ וילכו ויבואו וגו').

ובהכרח צ"ל דדבר מצוה שנצמח מן עבירה, כעין הא דשליחת המרגלים שבא המצוה ע"י שאמרו נשלחה אנשים לפנינו (דברים א, כב), ועברו על ל"ת לא תנסו את ה' אלוקיכם וגו' (דברים ו, טז), ועל מצות עשה תמים תהיה עם ה' אלוקיך וגו' (שם יח, יג), הוי אותו מצוה כמו מצוה הבאה בעבירה ואין זה בגדר מצוה דאצולי מצלא.

והנה בשו"ע או"ח (סי' רמ"ח ס"ד) בהא דמותר להפליג ג' ימים סמוך לשבת אם הולך לדבר מצוה מותר, כתב הרמ"א יש אומרים כל מקום שאדם הולך לסחורה חשוב דבר מצוה אפילו לסחורה ואינו חשוב דבר הרשות רק כשהולך לטייל, עי"ש, ויש לבאר סברתם דהוי כדבר מצוה עפ"י משאחז"ל (כתובות דף נ' ע"א) איזה עושה צדקה בכל עת זה הזן בניו ובנותיו וכו', ועל כן ההולך לצורך פרנסת ביתו הוא בכלל דבר מצוה.

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר משה בן מוה"ר שמואל רפאל רייך ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

צער להפורשים משום דהמים מלוחים וסרוחים
א"כ מסתמא אינו פורש בים לטייל, וכיון שהוא
לצורך פרנסתו י"ל דלא הותר הדבר דכה"ג אין זה
בגדר מצוה, עכתוד"ק ודפח"ת.

ע"פ דרכו אפ"ל עוד, בהקדם לבאר סוגי' הגמ'
בעירובין (דף ק' ע"א) בנתערב מתן ד' במתן א' רבי
אליעזר אומר ינתנו במתן ד' ורבי יהושע אומר
ינתנו במתנה אחת, א"ל רבי אליעזר הרי הוא עובר
על בל תגרע, א"ל רבי יהושע הרי הוא עובר על
בל תוסיף וכו' עי"ש בסוגי', וראוי לבאר שורש
סברת פלוגתתם במאי קמיפלגי.

ובתוס' שם (ד"ה מתן) הקשו דליתי עשה דמתן
דם ולידחי לאו דבל תוסיף, ותירצו דלא דמי כלל
לכלאים בציצית דהכא ע"י פשיעה הוא בא והיה
יכול להתקיים בלא דחיית הלאו, עי"ש. והנה קו'
התוס' הוא רק אליבא דרבי יהושע דס"ל דינתנו
במתנה אחת ומקשה לרבי אליעזר כשנתת עברת
על בל תוסיף, ע"ז קשיא דהעשה דמתן דם ידחה
לל"ת דבל תוסיף, אבל לרבי אליעזר דאמר ינתנו
במתן ד' ופריך לרבי יהושע כשלא נתת עברת על
בל תגרע, לא קשה נייתי עשה דמתן דם ונידחי
לל"ת דבל תגרע, וכן מבואר במהרש"א שם
יעו"ש, דהרי בזה אין קיום העשה גורם לכיטול
הל"ת וכה"ג אין ראוי לומר דין עדל"ת.

והמפוי' הקשו (עי' שעה"מ פ"ג מהל' נדרים ה"ו. טורי
אבן ר"ה דף כ"ח ע"א) על מ"ש התוס' שאין עשה
שע"י פשיעה דול"ת, מסוגי' דגמ' בזבחים (דף צ"ז
ע"ב) במאי דכתיב כל אשר יגע בבשרה יקדש,
יקדש להיות כמוהו הא כיצד אם פסולה היא תפסל
ואם כשרה היא תאכל כחמור שבה, אמאי ונייתי
עשה ולידחי את ל"ת (פרש"י) נייתי עשה דואכלו אותם
דכשירה, ולידחי ל"ת דלא תאכל דפסולה, ואע"ג דאיכא
ל"ת באכילת פסולין כדאמרינן בפסחים (דף כ"ד ע"א) כל

ואמנם לפי"ז צריך לבאר סברת החולקים על
י"א הללו (עי"ש בב"י שכן הוא דעת הרי"ף והרא"ש,
ובפמ"ג א"א סקט"ו נקט שכן דעת השו"ע), ואמאי לא
ס"ל דהוי בכלל דבר מצוה, וי"ל עפמ"ד בברכות
(דף ל"ה ע"ב) דס"ל לרשב"י דבאין עושין רצונו של
מקום נאמר ואספת דגנך בעצמך, וכשעושין רצונו
של מקום מלאכתו נעשה על ידי אחרים, מבואר
מזה דמה שהאדם נזקק לעמול בעצמו להביא טרף
לביתו הוא מאחר ואין עושה רצונו של מקום
בשלימות, כי אילו היה עושה רצון קונו בשלימות
היתה פרנסתו מזומנת ללא טרחא, וכן איתא
בקדושין (דף פ"ב ע"א) ראית מימך חיה ועוף
מתפרנסין בצער וכו', אלא הרעותי את מעשי
וקפחתי את פרנסתי וכו', הרי דמה שצריך האדם
לטרות אחר מזונותיו נתהוה ע"י החטא, וי"ל
דמשו"ה ס"ל להנך דיעות דעסק הפרנסה לא מקרי
דבר מצוה, כי ראוי היה שיהא מלאכתו נעשית ע"י
אחרים, ורק החטא הוא שגרם שיצטרך לעמול
לפרנסה, ולכך הו"ל כעין מצוה הבאה בעבירה.

לפי"ז מבואר דברי המדרש, דכיון דאמה"כ
שלח לך וכו' וישלח אותם משה על פי ה', משמע
דהוי מצוה בשליחותם, וקשה מפני מה לא הגזין
עליהם המצוה שלא ליכשל בחטא, וע"כ צריך
לומר דכיון שבא ע"י עבירה לא היה נחשב למצוה,
וא"כ י"ל דאסור לפרוש לים ג' ימים קודם השבת
לצורך פרנסה מטעם דהו"ל כדבר מצוה, שהרי
ההליכה לצרכי פרנסה כיון שמתהוה מחמת
החטא, אינו בגדר מצוה שיהא רשאי להפליג בגינה
ג' ימים קודם השבת, ועל כן נתעורר לשאול מהו
לפרוש ג' ימים קודם השבת, דמספק"ל כשמפליג
לצורך סחורה, דמסתמא בהכי איירי דאטו
בשופטני עסקינן שיפרוש לים הגדול מבלי צורך,
ועוד דהרי איתא בשו"ע (שם ס"ב) דבימים איכא

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר נתן אריה ליב בן מוה"ר אלימלך הלוי בלומענבערג ז"ל

תנצבה.

וראוי לבאר סברת המחלוקת בזה במאי פליגי אם עשה שע"י פשיעה דוחה ל"ת, ואפ"ל בהקדם מש"כ המפוי (עי' שו"ת מהר"ש ח"ז ס' פ"ו) לבאר הסברא דעשה שע"י פשיעה אינו דוחה ל"ת, הלוא נהי דחיוב העשה נגרם מחמת פשיעתו, מ"מ סו"ס עתה עומד בפניו המ"ע לעומת הל"ת א"כ מהיכי תיתי שלא יהא העשה דוחה לל"ת, ואע"ג דמעיקרא בא חובת העשה ע"י פשיעה מה בכך הא השתא מחויב ועומד לקיים העשה, וכי מי שאכל שום יחזור ויאכל שום.

ויל"ב דהנה יש לומר בטעם דין עשה דוחה ל"ת, עפי"ד הש"ך (חו"מ סי' כ"א) בשם הירושלמי (גיטין פ"ז ה"ו) דאונסא כמאן דעביד לא אמרינן ואונסא כמאן דלא עביד אמרינן, ולכך במקום דאיכא מ"ע ולנגדו עומד ל"ת, הרי שאם ימנע מקיום העשה אף דלא עבר על הל"ת מ"מ נתבטל העשה דאע"פ שנאנס מחמת הל"ת הרי אונסא כמאן דעביד לא אמרינן, משא"כ אם יקיים העשה ויעבור על הל"ת נמצא דקיים העשה והל"ת, שהעשה קיים והל"ת נחשב ג"כ כמי שלא עבר עליו שהרי מחמת אונס העשה עבר עליו ואונסא כמאן דלא עביד אמרינן, (וכן ביאר כ"ק אאדמו"ר ז"ע בילדותו ראה ישראל סבא גליין ע').

מעתה י"ל דאמנם בכל עשה שעומד נגדו ל"ת משוי ליה חיוב המצ"ע להיות בגדר אנוס על הל"ת וי"ל דאונסא כמאן דלא עביד, אבל היכי דחיוב המצ"ע בא ע"י פשיעה לא שייך לומר דהוי אנוס על הל"ת מחמת העשה, דהא מוטב שלא היה מתחייב כלל בעשה זו דרק פשיעותו גרמה לו, לכך בעשה שבא ע"י פשיעה אין דנין על הל"ת לומר אונסא כמאן דלא עביד, לכך אינו דוחה ל"ת ודו"ק, (וכ"כ בחתן סופר ערך שער המקנה והקנין, מהב"ע אות נ"ב, וכ"ה בעולת שלמה בזכחים שם).

ואמנם י"ל דדב"ז תליא בהא דפליגי תרי לישנא בגמ' ב"מ (דף מ"ב ע"א) בדין תחילתו בפשיעה וסופו באונס אם הוי כאונס או כפשיעה, דאי נימא דתחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור, משום

שבקודש פסול בא הכתוב ליתן ל"ת על אכילתו, ולפי"ד התוס' דכשבא ע"י פשיעה אין עדל"ת א"כ מאי פריך הרי עשה זו בא ע"י פשיעתו שלא שמר כראוי את בשר קודש שלא יגע בבשר אחר, וכיון דהיה יכול לקיים העשה דאכילת קדשים בלא דחיית הלאו אם לא שפשע, בכה"ג לא אמרינן עדל"ת.

עוד הקשו ממ"ד בגמ' כתובות (דף מ' ע"א) דאמרינן לגבי אונס דאם נמצא בה דבר ערוה או שאינה ראויה לבא בישראל אינו רשאי לקיימה שנא' ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו, אמר רב כהנא אמריתא לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא ניתי עשה ונדחה ל"ת, אמר לי היכא אמרינן ניתי עשה ונידחי ל"ת כגון מילה בצרעת דלא אפשר לקיומיה לעשה, אבל הכא אי אמרה דלא בעינא מי איתיה לעשה כלל, פרש"י השתא נמי מלמדין אותה לומר איני רוצה ועי"ש בתוס', ואי נימא דבעשה הבא ע"י פשיעה לא שייך עדל"ת א"כ מה קשיא ליה הלא הרי כל האי עשה דאונס ע"י פשיעתו בא, וכתבו האחרונים דצ"ל דהתוס' בעירובין ס"ל דהוא מן סוגיות החלוקות, אם עשה הבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת.

ואמרתו מכבר די"ל דאה"נ בהא גופא איפלוגי רבי אליעזר ורבי יהושע, דרבי אליעזר לא חש להא דקאמר רבי יהושע כשנתת עברת על כל תוסיף, דס"ל נהי נמי דאיכא בל תאחר מ"מ אתי עשה דמתנות ודחי ל"ת דכל תאחר, דס"ל דגם בעשה הבא ע"י פשיעה עדל"ת, ומ"מ פריך לרבי יהושע כשלא נתת עברת על כל תגרע, דלענין בל תגרע לא שייך לומר בזה עשה דוחה ל"ת כנ"ל, ואולם רבי יהושע ס"ל דאין עשה שע"י פשיעה דוחה ל"ת לכך שפיר מקשה לר"א כשנתת עברת על כל תוסיף דכל כה"ג לא שייך דין עדל"ת כיון דבא ע"י פשיעה, ודו"ק. ושמתתי באומרים לי שכ"כ בשו"ת בית יצחק (או"ח סי' צ"א אות ב') דבזה פליגי ר"א ור"י אי עשה שבא ע"י פשיעה דול"ת, עי"ש. וכמו"כ ביאר עד"ז בס' עוד יוסף חי (ר"י זרקא, נפטר תקנ"ח, והחיד"א מזכירו בספריו) בעירובין שם דר"א ור"י פליגי בהא.

(דף מ"ה ע"א) בעי מיניה מרב מהו למלטולי שרגא בחנוכה וכו', וכתב הגרש"ק בחכמת שלמה (או"ח סי' שכ"ט) דנסתפקו כיון דמיירי שפשעו ולא הניחו נר חנוכה על השולחן, א"כ שמא כיון דהסכנה בא ע"י פשיעה אין דוחה פיקו"נ את השבת כענין שאין עשה שע"י פשיעה דוחה ל"ת, או דילמא פיקו"נ שאני וחייב להצילו אף שבא ע"י פשיעה עי"ש. והיינו דשאלו זאת דייקא את רב כיון דאיהו ס"ל דתחילתה באונס וסופה ברצון הוי אונס, והיינו דאזלינן בתר תחילה וממילא דאין עשה שבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת, לכך מיבעי"ל האם גם בפיקו"נ כן הוא, ודו"ק.

ועיין מש"כ המהרש"ם בתכלת מרדכי (ח"ב, פר' משפטים אות ט"ו) לבאר דברי הנימוק"י (ב"ק דף י' ע"א מדפי הרי"ף) שהקשה לדברי ר' יוחנן דאמר דאשו משום חציו דהיינו כאילו בידיו הבעירו, א"כ היכי שרינן להדליק את הנר עם חשיכה והדלקתה הולכת ונגמרת בשבת הרי הו"ל כאילו הבעירה הוא עצמו בשבת, וכ"ש הוא דאילו הכא לא נתכוון להבעיר גדיש חבירו כלל והכא עיקר כוונתו שתדלוק בשבת וכו', כי נעיין במילתא לא קשיא לן שהרי חיובו משום חציו כזורק החץ שבשעה שיצא החץ מתחת ידו באותה שעה נעשה הכל, ולא חשבינן ליה מעשה דמכאן ולהבא דאי חשבינן ליה הו"ל למפטריה דאונס הוא שאין בידו להחזירה וכו', וכן הדין לענין שבת דכי אתחיל מער"ש אתחיל וכמאן דאגמריה בידיה בההוא עידנא דלית ביה איסור עכ"ד, הרי דחיוב אש מדין חציו משום דהכל מתייחס אל ההתחלה, דאל"ה הרי בשעת ההיזק הו"ל אונס, וי"ל דהיינו טעמא דר"ל דס"ל דאשו משום ממונו, דס"ל דאין ליחס הכל את ההתחלה ולכן לא יתכן דהו"ל משום חציו. וביאור דבריו כי כל הנמשך אחר המעשה נקרא הכל על שם ההתחלה, ונודע מאמר החכם כי ההתחלה יותר מן החצי כמ"ש בעקידה (פרשת בראשית, שער ה'), עיי"ש בדבריו.

מעתה י"ל דבכך נחלקו הסוגיות אם עשה הבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת, דאם תחילתו בפשיעה

דאזלינן בתר סוף המעשה והוא הקובע, א"כ אף בעשה שבא ע"י פשיעה סו"ם עתה כשעומד בפניו העשה לעומת הל"ת הוי אונס על הל"ת מפאת העשה, ולא איכפת לן מה שתחילת חיוב העשה בא ע"י פשיעה דהרי גם בתחילתו בפשיעה פטרינן היכי דסופו באונס, וא"כ עדל"ת גם כאשר העשה בא ע"י פשיעה.

ורק אי נימא דתחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב משום דאזלינן בתר מעיקרא, א"כ כל היכא דחיוב העשה בא ע"י פשיעה אע"ג דהשתא הוי אונס עליה מ"מ הואיל ומעיקרא בפשיעה בא לא נחשב כאונס, א"כ שפיר י"ל דמהי"ט אין עשה שבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת, ודו"ק.

וכ"ק אאדמו"ר זצללה"ה (בדרוש לפר' בא, נדפס בישראל סבא גליון כ"ב) ביאר בהא פלוגתא בדין תחילתו בפשיעה וסופו באונס אם הוא כאונס או בפשיעה, דתליא במה שחקרו האחרונים (עי' בס' עמרת זקנים המצורף לס' אילה שלוחה, ערך אין המצוה נקראת אלא ע"ש גומרה, ברכת אהרן עמ"ס ברכות מאמר ט"ז) אי בכל דבר אזלינן בתר ההתחלה או בתר סוף, דמ"ד דהוי כפשיעה ס"ל דבכל דבר ההתחלה הוא העיקר, והכל נגרר בתר מעיקרא שהוא הסיבה והגורם לתוצאה, ולכן המעשה שבסוף נגרר אחר ההתחלה, ולכן כיון דתחילתו בפשיעה חייב, ומ"ד דהוי כאונס ס"ל דבתר מעשה דהשתא אזלינן, וכיון דלבסוף הוי אונס פטור, עי"ש.

ומכבר אמרנו דבזה תליא נמי הא דפליגי בגמ' כתובות (דף נ"א ע"ב) לגבי תחילתה באונס וסופה ברצון, דאבוה דשמואל ס"ל דהוי כרצון, ורב דפריך עליו משמע דס"ל דהוי כאונס עי"ש, דתליא בכך אם אזלינן בתר ההתחלה או בתר הסוף ודו"ק, ועפי"ז א"ש מה שהרמב"ם הכריע בשניהם כאחת, דכיון דנקט (בפ"א מאיסו"ב ה"ט) כמ"ד דתחילתו באונס וסופו ברצון הוי כאונס, והיינו משום דאזיל בתר התחלה, לכך פסק בהל' שכירות (פ"ג ה"ו) דתחילתו בפשיעה וסופו באונס הוי פשיעה כיון דבתר תחילה אזיל, ודו"ק.

ובזה א"ש דרב קאי לשיטתו, דהנה בגמ' שבת

ויש להמתיק דרבי אליעזר ורבי יהושע קאי לשיטתייהו, דהנה בגמ' ר"ה (דף י' ע"א) פליגי רבי אליעזר ורבי יהושע אי בניסן נברא העולם או בתשרי נברא, וכתב השלח"ק (מס' פסחים אות קי"ב) בשם המקובלים דבניסן עלה במחשבה לברוא העולם ולא יצא לפועל, ובתשרי נברא העולם במעשה, לכך אומרים בר"ה זה היום תחילת מעשיך, ולפי"ז ביאר שם דלכך באחד בניסן ראש השנה למלכים ובגמ' (ר"ה דף ג' ע"א) לא שנו אלא למלכי ישראל אבל למלכי אוה"ע מתשרי מנינן, והיינו משום דבישראל אזלינן בתר מחשבה אבל בעכו"ם לא אזלינן בתר מחשבה אלא בתר מעשה, ולכך לגבי מלכי ישראל דאזלינן במחשבה לדידהו הוי ר"ה בניסן דאז עלה במחשבה, ובמלכי עכו"ם דאזלינן בהו בתר מעשה הוי ר"ה דידהו בתשרי דאז נברא העולם במעשה, עיי"ש, (וזה דלא כדברי התוס' בר"ה דף כ"ז ע"א תוד"ה כמאן).

ולכן רבי אליעזר לשיטתו דבתשרי נברא העולם כי אזלינן בכל דבר לפי המעשה ולא לפי המחשבה לכך אין דנין לפי התחלת המעשה אלא לפי מה שהוא עתה, מהאי טעמא גם בתחילתו בפשיעה וסופו באונס נקרא אונס, ומינה דגם עשה שבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת, לכן סבר דמתן אחד שנתערב במתן ינתנו במתן ד' דעשה דמתנות דוחה לל"ת דכל תוסין, אבל רבי יהושע דס"ל דבניסן נברא העולם דאזלינן תמיד בתר המחשבה, דההתחלה והראשית הוא יסוד הכל, ומינה דתחילתו בפשיעה וסופו אונס נקרא פשיעה, וממילא דאין עשה שע"י פשיעה דוחה ל"ת, לכך אמר דינתנו במתן אחד, ודו"ק.

והנה מש"כ הישמח משה דמש"ה כשמפליג לצורך פרנסה לא מקרי דבר מצוה דראוי היה שיהא מלאכתו נעשית ע"י אחרים, וכיון דרק החטא הוא שגרם שיצטרך לעמול לפרנסה בכה"ג לא מיקרי שהולך לדבר מצוה ולכן אין לפרוש לים לצורך סחורה ג' ימים לפני שבת, י"ל דדב"ז אתי רק אי נימא דתחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב והיינו דאזלינן בתר מעיקרא, לכן הגם דכעת עצם

וסופו באונס הו"ל אונס והיינו משום דבכל דבר אזלינן בתר עכשיו ולא איכפת לן מה דמעיקרא היה בפשיעה, א"כ אפי' עשה הבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת, כיון דסו"ם עתה הרי הוא אונס מכח העשה, אבל אם תחילתו בפשיעה וסופו באונס נידון כפשיעה דאזלינן בתר ההתחלה, א"כ כיון דמעיקרא העשה בא מחמת פשיעה אינו דוחה ל"ת, ודו"ק.

ובאמת דנידון זה אם אזלינן בתר תחילת המעשה הוא מקצוע גדול ורחב בהרבה מקצועות בתורה, שכבר חקרו קמאי אם בכל דבר העיקר הוא התחלת הפעולה, דהרי הכל נמשך אחרי ההתחלה, או דהעיקר הוא גמר הפעולה אבל התחלת הפעולה אין לה ערך וחשיבות, ומכבר דברנו די"ל דיסוד הדבר תליא בפלוגתא דתנאי אם אמרינן כל העומד להיות כאילו הוה כבר (פסחים דף י"ג ע"ב ועוד), ואבוהון דכולהו שיטת ר"ש דכל העומד לזרוק כזרוק דמי (ב"ק דף ע"ו ע"ב), וכן אמרינן התם דס"ל דכל העומד לפדות כפרוי דמי (ועיין מנחות ק"א ע"ב), ועד"ז אמרינן גם שם (דף ק"ב ע"ב) א"ל רב אשי לרב כהנא מדאמר ר"ש דכל העומד לזרוק כזרוק דמי, כל העומד לשרוף כשרוף דמי עיי"ש, דאם נקמינן דמה שעומד להיות הו"ל כאילו כבר נעשה כן בפועל, א"כ מסתבר דההתחלה הוא העיקר שהרי ע"י ההתחלה נתהווה כל המעשה וא"כ מיד בעת ההתחלה הו"ל עומד לכך וכאילו כבר היה בפועל, אבל אי לא אמרינן כל העומד וכו' משום דאזלינן בתר סוף המעשה בפועל, וההתחלה בלבד אינו כלום, (עיין בבית האוצר מערכת א' כלל כ"ז ד"ה ודע דגוף).

ובספרי דרוש כתבו דדב"ז תליא בכך אי אזלינן בתר המחשבה או בתר המעשה, דהנה תחילת כל דבר הוא במחשבה, לכן אם בכל מקום ההתחלה הוא העיקר כי המעשה נגרר אחריו, מהאי טעמא נקמינן דהמחשבה שהוא הכח הוא העיקר, אבל אם בכל מקום אזלינן בתר עכשיו לפי מה שהוא עתה גמר הדבר, א"כ לא אזלינן לפי המחשבה רק בתר המעשה.

ורצונו לזכות בדבר זה סגי בכך לקנותו שיכנס לרשותו ונעשה שלו, והיינו דמ"ד הבטה בהפקר קונה ס"ל דמחשבה כמעשה, אבל מ"ד דהבטה בהפקר אינו קונה ס"ל דבעינן מעשה גמור דמחשבה לא הוי כמעשה, נמצא דאי אזלינן בתר מחשבה והבטה בהפקר קונה, אהני הבטה לאברהם לזכות בקנין הארץ ואר"י מוחזקת מאבותינו, אבל אי לא אזלינן בתר מחשבה דהמעשה הוא שקובע, הבטה בהפקר אינו קונה ולא זכה אברהם בארץ, ואר"י אין מוחזקת מאבותינו, עי"ש מש"כ בזה לדרכו.

וי"ל עפי"ז דרבי אליעזר קאי לשיטתו, כהא דאי' בגמ' ב"ב (דף ק' ע"א) הלך בה לארכה ולרחבה קנה מקום הילוכו דברי רבי אליעזר וכו', אמר ר' אלעזר מ"ט דרבי אליעזר דכתיב קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה, והיינו דר"א ס"ל דאברהם קנה את הארץ בהילוך, כי לשיטתו דאזלינן בתר מעשה דמהי"ט קאמר דבתשרי נברא העולם, א"כ הבטה אינו קונה לכך ס"ל דקנאה אברהם אבינו רק בהילוך.

מעתה יבואר שאלת המדרש דכיון דאמה"כ שלח לך וגו' והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, ושמעינן דעד עתה עדיין לא היה הארץ שלהם, דאברהם אבינו לא זכה בארץ דהבטה בהפקר אינו קונה משום דלא אזלינן בתר המחשבה, ומינה דלא אזלינן בתר ההתחלה אלא כמה שהמצב הוא עתה, וא"כ תחילתו בפשיעה וסופו באונס לא מיקרי פשיעה, וממילא דאע"פ דאם היה האדם זכאי ושלם היה מלאכתו נעשית ע"י אחרים, ורק החטא גרם שיצטרך לעסוק בפרנסתו, מ"מ כיון דעתה צריך להשתדל לפרנסה י"ל דהו"ל בכלל דבר מצוה ומותר לצאת גם בג"י קודם שבת, לכך נתעורר לשאול כענין מהו לפרוש לים הגדול קודם לשבת שלשה ימים, היינו דשאל לענין לצאת לפרנסה אם נחשב כדבר מצוה, והשיב שנו רבותינו אין מפליגין בספינה בים הגדול שלשה ימים קודם לשבת וכו', ואם היה שליח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה וכו', והיינו דאמנם כן דגם צורך פרנסה מותר, ודו"ק.

ההליכה לפרנסה הו"ל כדבר מצוה, מ"מ כיון דלולי החטא לא היה צורך בכך לא נחשב בכלל דבר מצוה, אבל אי תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור משום דאזלינן בתר עכשיו, ולכן גם עשה שבא ע"י פשיעה דוחה ל"ת, ואין לנו לדון לפי סיבה הגורמת שע"י החטא נצרך לרדוף אחר הפרנסה, דאין לנו אלא מקומו ושעתו וכיון שכעת הוא לפנינו וזקוק לפרנסת ביתו, ממילא דגם לצאת לפרנסה הו"ל בכלל דבר מצוה.

והנה בתרגום יונתן עה"פ והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, ותעבדון חזקתא וכו', ובפי' יונתן פירש שיעשו חזקה בקרקע שהרי הלכו בגבוליה וכן פירותיה דהוי חזקה כשאכלה בפני המוכר, ועיין בבנין אריאל מש"כ בזה דמהי"ט אמר להם משה ולקחתם מפרי הארץ, שיתלשו הפירות מן הקרקע בעצמן וע"י חזקה זו יקנו את הארץ עי"ש, ומבואר דטעם שליחת המרגלים הוי לצורך כדי שיקנו את הארץ בחזקה, נמצא דאי אר"י כבר היתה מוחזקת לאבותינו דכבר קנאה אברהם לא היה צורך לשליחת המרגלים.

ביושב אהלים (פר' וארא דף קל"ג ע"א) הביא בשם המפוי, דאברהם אבינו קנה את הארץ מדין הבטה בהפקר, כדכתיב (בראשית יג, יד-טו) שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה, כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם, ויל"פ דהשי"ת אמר לאברהם אבינו שיקנה את הארץ בהבטה כי הקב"ה הפקיע את הארץ מיד אוה"ע והו"ל הפקר, ושוב זכה בה אברהם אבינו בהבטה, עי"ש, והנה בגמ' ב"מ (דף קי"ח ע"א) מבואר דהא אי הבטה בהפקר קונה תנאי הוא, ונמצא לפי"ז דבכך תליא אם אברהם אבינו קנה את הארץ ומוחזקת לנו מאבותינו, דלמ"ד דהבטה בהפקר קונה שפיר קנה אברהם אבינו את הארץ, ולמ"ד דהבטה אינה קונה לא זכה אברהם אבינו בארץ.

וכתב עוד שם, דהא דמהני הבטה לקנות בה הגם שלא עשה מאומה, היינו דכיון ששם מחשבתו

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' שלח העעל"ט

הקודש בדרכי היחוד לא'ל עליון, או ח"ו היצה"ר ממעיה אותו והם בהיפך ח"ו, עי"ש באריכות, ויש לבאר עוד דבא ללמד דלפי גדלו של הד' בפסוק היחוד לעומת זה מתגדל גם הר' של אל אחר, להסתיר ולהחשיך את אור העליון.

כן הוא סדר ימות עולם בכל דור ודור, שככל שיש ריבוי קדושה ביותר, כן מתגברת הטומאה כנגד זה מאד, ובאם לא היה הקדושה מתרבה ומתגבר כ"כ, כמו"כ היה מתמעט כח הטומאה, כי הקב"ה מנהל ומנהיג את העולם שבכל עת יהיה הבחירה נתונה ביד בני האדם בשני הבחינות, ועל כן כאשר בניקל יוכלו להשיג מעלות קדושה אזי כמו כן בקל יבואו ח"ו ליפול ולירד לעמקי שאול רח"ל.

על כן דייקא בארץ ישראל שבה מתגלה ביותר אור הקדושה של מעלה, שם רשעים יתהלכון מכוחות הטומאה, כי עד שלא יבוער הרע מן הארץ ומלאה הארץ דעה את ה', הרע מתגבר נגד הטוב והחושך נגד האור.

וזה שאמר להם מרע"ה עלו זה בנגב ועליתם את ההר, רמז על מ"ש ירושלים הרים סביב לה, ובספה"ק דהם הר שעיר והר עשיו מקום משכן הקליפות, וכתב בבעה"ט 'את ההר' גימטר' 'תורה', ויל"פ דדיקא יען כי מציון תצא תורה ששם נובע שפע העליון מחכמה העליונה, על כן זה לעמת זה הקליפות וכוחות הסט"א עומדים שם לקלקל וכו', ועל כן אין להיבהל ולפחד מריבוי האויבים והרשעים, דאדרבה מכך נדע כי שם הוא שורש הטוב והקדושה לא גבול כלל.

זה שרמז המסורה, דעלינו לדעת כי דייקא מכך אשר עמלק יושב בארץ הנגב, סימן מובהק הוא ששם יש ריבוי הקדושה בבחי' ויצחק בא מבאר לחי רואי והוא יושב בארץ הנגב, ובעבודת השי"ת בתורה ותפלה יפלו ויאבדו כל המשחיתים ויקוים לא יריעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, והבן.

בתורה"ק בפרשתן (במדבר יג, כט) עמלק יושב בארץ הנגב וגו', ובמסורה (הובא בבעה"ט פר' תולדות) ב"פ 'בארץ הנגב', חדא הכא, ואידך (בראשית כד, סב) ויצחק בא מבאר לחי רואי והוא יושב בארץ הנגב.

ואפ"ל עפימ"ד בספה"ק דהמרגלים היו אנשים כשרים כמו"ש רש"י (ד"ה כולם אנשים) שבאותה שעה כשרים היו, לכך בראותם את הפירות המרובים והטובים בארץ סברו כי מחמת ריבוי הגשמיות העם היושב בה נעשו טמאים ומגושמים ביותר להיותם שקועים בתאוות והבלי עולם הזה, וזה שאמרו 'ארץ אוכלת יושביה היא', שארץ זו גורמת לקלקל את יושביה, וכנאמר (ויקרא יג, ג) כמעשה ארץ כנען וגו' לא תעשו ובחוקותיהם לא תלכו, כי הכנעניים היו גרועים מכל האומות (ראה ילקו"ש ויקרא, פרק יח, רמז תקפו), ועל כן חששו מלהיכנס לארץ כי שם עלולים לבירא עמיקתא של הטומאה ח"ו, לכן הניאו את לב העם מליכנס לארץ, עיין בתפארת שלמה וכ"ה בכמה ספה"ק.

ואולם טעו מאוד בדעתם, דהנה כלל גדול הוא כי גם את זה לעומת זה עשה אלוקים (קהלת ג, יד), דאמנם קודם החטא היה גילוי אלוקית העולם, וראו עיין בעיין כי ה' האלקים ואין עוד מלבדו, אבל כאשר חטא אדה"ר ירדה חשכות לעולם ונתהוה הסתר פנים, וזה סוד מ"ש (בראשית ג, כד) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עיץ החיים, דשוב יהא צריך עמל ויגיעה רבה להדבק באלקים חיים, ועל כן בכל מקום שיש שם ריבוי קדושה שם מתגברת ביותר כח הטומאה בבחי' זה לעומת זה.

וזה שאמה"כ (בראשית שם, יז-יט) ארורה האדמה בעבודך וגו' וקוץ ודרדר תצמיח לך, וכתב בבני יששכר (מאמרי אדר מאמר ב, אות ח) ברמז הפסוק דכתיבת אחד נכתב אות ד' רבתי, וכן בפסוק כי לא תשתחוה לאל 'אחר' אות ר' רבתי, להורות שמאד צריך האדם להיזהר שלא לטעות במעשיו בין עבודת

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דעתיקא קדישא פר' שלח העעל"ט

יש בה שני עניינים. הראשון להפקיע איסור טבל מן העיסה, כי מיד כשהופרש החלה הותרה העיסה באכילה, ואף אם יחזיק את החלה לעצמו ולא יתנה לכהן אין כאן אלא גזל השבט, והעיסה הותרה באכילה. והענין השני שהיא המצוה העיקרית הוא ליתנה לכהן. והנה להפקיע איסור טבל מה"ת אין צריך שיעור דגם הפרשה כלשהוא פוטר העיסה כתרומת גורן שחיטה אחת פוטרת כל הכרי, אבל לקיים מצות נתינה לכהן יש בה שיעור מה"ת דהרי כתיב תתנו שיהא כדי נתינה, והשיעור הוא אחד מכ"ד בעשרון שהוא שיעור חלה, וליכא נפק"מ בין אם העיסה אינה רק עשרון אחד ובין אם העיסה היא ממאה סאה, שהרי לפטור העיסה גם משהו פוטר, ולענין נתינה לכהן יש בכך כדי נתינה, ומה לו לכהן אם העיסה קטנה או גדולה, וזהו מצד מצוות התורה.

ואמנם חכמים תיקנו שצריך שיתן חלק כ"ד מן העיסה כמות שהיא, ואם העיסה היא גדולה כ"ד עשרונות צריך שיתן לכהן עשרון שלם שהוא חלק כ"ד מן אותה העיסה. נמצא שיש ג' פרטים בהפרשת חלה, שלהתיר העיסה באכילה אפילו לא הרים אלא כל שהו לחלה הותרה העיסה, ולצאת ידי נתינה לכהן מה"ת חייב ליתן חלק מכ"ד מעשרון, ומדרכנן קבעו בה שיעור לפי גודל העיסה וכאמור, ובוה מבואר היטב דברי רש"י עי"ש באריכות. וכבר ציינו שיסוד הדברים כבר כתבם התוס' רי"ד (ספ"ב דקידושין), דז"ל ודאי מצוה לתת דבר חשוב כיון דכתיב ונתן, אבל אם אינו רוצה לקיים מצות נתינה ותרם רק חטה אחת הנה פוטרת הכרי ויצא מידי טבל, רק שלא קיימו הבעלים מצות נתינה, והובא במשנה למלך (פ"ו ממתנות עניים), וכ"כ הרמב"ן בהשגותיו לספר המצות (שורש י"ב).

נודע מה שכתבו המפוי' (עיין מהרש"א סוטה י"ד ע"א, וכסא דוד להחיד"א דף מ"ט ע"ב) דהא דאמרו חז"ל דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין דף ל"ט ע"ב), היינו על המצוות שמחויב האדם לקיימם בציווי התורה, אבל במצוות שמוסיף האדם לעשותם מקבל עליהם שכר אפי' בהאי עלמא.

בפרשתין (טו, יד-ב) וידבר ה' וגו' והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה', ראשית עריסותכם חלה תרימו וגו'. ובמד"ר (במדב"ר יז, ב) פתח ר' חנינא (קהלת ט, ז) לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלוקים את מעשיך, אכול בשמחה לחמך זו פרשת חלה, עי"ש.

ובפשטות אפ"ל דהנה איתא במדרש (תנחומא, ריש פר' נח) דמצות חלה ניתנה כדי לתקן פגם אדה"ר, דהיא טמאה חלתו של עולם, על כן נתחייבה בחלה, יעו"ש. והנה בגין החטא הקדמון נתקללה האדמה (בראשית ג, יז) כמ"ש ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חיך, וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה, בזעת אפך תאכל לחם וגו'. על זה אמרו רז"ל שכאשר ייזוהרו בהפרשת חלה שבכך יתוקן פגם הקדמון, ממילא שוב לא ישלוט הקללה, כי אם לך אכול 'בשמחה' לחמך ולא מתוך זיעה ועצבות, והבן.

ועד"ז י"ל גם לפי"מ דתנן במשנה (שבת דף ל"א ע"ב) על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן על שאינן זהירות וכו' בחלה וכו', והנה אשה מכונה בשם לחם כמאה"כ (בראשית לט, ו) ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל, ועז"א כי כאשר תיזוהר במצוות חלה תינצל מכל סכנה ויתקיים לך אכול בשמחה לחמך, והבן.

*

ואפשר לפרש עוד, בהקדם מש"כ רש"י עה"פ כתרומת גרן כן תרימו אתה. כתרומת גורן שלא נאמר בה שיעור ולא כתרומת מעשר שנא' בה שיעור, אבל חכמים נתנו שיעור לבעה"ב אחד מעשרים וארכעה ולנחתום אחד מארכעים ושמונה. ובפסוק מראשית עריסותיכם תתנו לה', פרש"י תתנו לה' תרומה לפי שלא שמענו שיעור לחלה נאמר תתנו שיהא בה כדי נתינה. והקשה המזרחי דדברי רש"י סותרים עצמם דתחילה כתב דמה"ת לא נאמר בה שיעור, וש"כ דנאמר תתנו שיהא בה כדי נתינה. ובנודע ביהודה זי"ע (יו"ד מהדו"ת ס' ר"א) ביאר בזה ותו"ד דמצות הפרשת חלה אם כי היא מצוה אחת

לו משכרו בעולם הבא שהוא שכר נצחי, ע"ד שכתבו המפ"ו דלכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כדי שיקבלו השכר בשלימות בעולם הבא, נמצא כי כאשר מקבלים שכר בהאי עלמא על מילי דרבנן הרי הוא כאליה וקוץ בה, ואין השמחה שלימה כ"כ שהרי עי"ז מפסיד קצת בעוה"ב, אמנם כאשר מקיים האדם מצוה של תורה שכרוך בה גם חיוב דרבנן, שאז מרוויח בכפליים הן השכר בעוה"ב והן הטובה והברכה בעולם הזה על קיום הדרבנן, אז השמחה שלימה.

נמצא מעתה דבקיום מצות חלה שיש בה תרתי, דעל עצם המצוה של תורה שכרו גנוז בעולם הבא, ועל קיום הדרבנן ניתוסף לו שכר גם בהאי עלמא, ואפ"ל דמהאי טעמא ראו חז"ל לקבוע שיעור לחלה, על מנת שכשיפריש האדם ויקיים מצות חלה יזכה לקבל עליה גם שפע ברכה בעולם הזה, מלבד מה שהקרן קיימת לו לעולם הבא.

לכן הסמיכו לכאן מאמר הכתוב לך אכול בשמחה לחמך, כי על קיום מצות חלה כראוי יקבל שכר בשמחה רבה, שברי זוכה לרב טוב בשני העולמות, וז"ש כי כבר רצה אלוקים את 'מעשיך', רומז למצות שנתקנו על ידי חכמי התורה ואינם מחיוב המצוה מה"ת, לכך עליהם יקבל האדם שכר מצוה גם בהאי עלמא, והבן.

ובבני יששכר (מאמרי סיון מ"ה סכ"ז) פי' עד"ז מאה"כ (דברים ז, יא) ושמרת את המצוה וגו' אשר אנכי מצוך היום לעשותם. דדרז"ל היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, ולפי"ז צריך לבאר אומר אשר אנכי מצוך היום לעשותם, כנראה מזה שהקב"ה מצוינו היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם והנה הדבר הזה אין תלוי בנו רק נאמן הוא בעל מלאכתנו שישלם שכר לעושי רצונו, ויל"פ עפ"י מש"כ הרב החיד"א זלה"ה דהא דקי"ל שכ"מ בה"ע ליכא זה דוקא שכר המצוה גופה, אבל התוספת ודקדוקי המצוה ומילי דחסידי שאדם מוסיף בכל מצוה גם מה שלא נצטוה עפ"י הדין, נהנה האדם משכרם גם בעוה"ז, וזוה יונח מקרא קדש הנ"ל, ושמרת את המצוה וכו' אשר אנכי מצוך, כלומר, דוקא על מה שאנכי מצוך המצוה כצורתה, כזה אמרתי לך היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, משא"כ מה שאתה מוסיף גם מה שלא נצטוית תקבל שכרם גם בעוה"ז, ומסיים שם בבני"ש כי "במקום אחר כתבנו כפי הנראה גם במצות דרבנן כך הוא ההלכה", עכד"ק, וכ"כ בכמה ספרים דעל קיום מילי דרבנן מקבלים שכר גם בהאי עלמא.

והנה מה שמקבלים שכר בהאי עלמא אמנם יש בה טיבותא אולם יש בכך גם גריעותא שהרי בכך מנכין

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעידן רעוא דרעוין פר' שלח העעל"ט

במדרש (קה"ר א, לב) עה"פ (קהלת א, יג) ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה, מהו ולתור בחכמה, תור לחכמה לעשות תואר לחכמה, האיך מה דאת אמר (במדבר יג, ב) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען. וצ"ב מה הוכיח מקרא דפרשתן דכוונת 'לתור בחכמה' הכוונה לעשות תואר לחכמה.

עוד במדרש (שם ו) שלח לך, זש"ה (ישעיה מד, יח) לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם, וצ"ב.

- אר"י יש בה חלק נסתר שנגלה רק לבני"י
בישבם עליה -

ואפ"ל בזה בהקדם לבאר מה שמצינו לכאן מדרשים חלוקים בטעם הדבר שנשתהו בני ישראל

בתוה"ק בפרשתן (במדבר יג, א-ב) וידבר ה' אל משה לאמר, שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל וגו'. ראוי לבאר מה שאמר 'וידבר ה' אל משה לאמר' דהלא זה ציווי למשה רבינו עצמו והיאך שייך בזה לשון לאמר. גם יל"פ מ"ש הבעה"ט שלח לך אנשים ס"ת חכם, שיהיו אנשים חכמים וצדיקים עיי"ש. וכבר תמה מרן אאמו"ר וכי הו"א שישלח טפשים לשליחות נעלה זו. כן דייקו המפ"ו מ"ש ויתורו את ארץ כנען, הרי להלן הוא אומר (דברים א, כב) ותקרבוני אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ, ומדוע שינה במאמר ה' מיחפרו ליתורו.

במדבר ארבעים שנה, דבמדרש תנחומא (ריש פר' בשלה) איתא, שלכך הקיפן הקב"ה במדבר ארבעים שנה אמר הקב"ה אם אני מוליכין דרך פשוטה עכשיו מחזיקין איש איש בשדה ובכרם ומבטלין מן התורה, אלא אני מוליכין דרך המדבר ויאכלו את המן וישתו מי באר והתורה מתישבת בגופן. וכ"ה במכילתא (ר"פ בשלה) וז"ל, אמר הקב"ה אם אני מביא עכשיו את ישראל לארץ מיד מחזיקים אדם בשדהו ואדם בכרמו והן בטלים מן התורה, אלא אקיפם במדבר ארבעים שנה שיהיו אוכלין מן ושותין מי הבאר והתורה נכללת בגופן, מכאן היה רבי שמעון אומר לא ניתנה התורה לדרוש אלא לאוכלי המן וכו'.

ואילו ברש"י עה"פ (במדבר י, כט) נוסעים אנחנו אל מקום, מיד עד שלשה ימים אנו נכנסים לארץ, שבמסע זה הראשון נסעו על מנת להכנס לארץ מיד, אלא שחטאו במתאוננים עכ"ל, ומשמע שלולי חטאם היו עתידין להיכנס לארץ מיד, וכן איתא בספרי פר' דברים (פיסקא ד) שאלמלא החטא היו זוכים להכנס לארץ מיד, יעו"ש באריכות הדברים. וכן הוא מקרא מפורש בפרשת המרגלים (במדבר יד, לב) כמספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה יום לשנה תשאו את עוונותיכם ארבעים שנה וגו', מבואר בזה דהחטא הוא שגרים להם להתעכב ארבעים שנה במדבר, (וראה בס' כרם חמד, פר' בשלה, בשם ספר עיר בנימין).

ויתכן לבאר בהקדם מש"כ בספר מתת י"ה (פרשתו, ד"ה במדרש) לפרש מ"ד במדרש (במדבר"ר מז, ג) שלח לך אנשים, ר' אחא הגדול פתח (ישעיה מ, ז) יבש חציר נבל ציץ ודבר אלוקינו יקום לעולם, למה הדבר דומה, למלך שהיה לו אוהב והתנה עמו ואמר לו לך עמי ואני נותן לך מתנה, הלך עמו ומת, אמר המלך לבנו של אוהבו אעפ"י שמת אביך איני חוזר בי במתנה שאמרתי לו, בוא וטול אותה. כך הדבר המלך מלך מלכי המלכים הקב"ה והאוהב זה אברהם שנאמר (שם מא, ח) זרע אברהם אוהבי, אמר לו הקב"ה בא לך עמי (בראשית יב, א) לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, התנה עמו שיתן לו מתנה שנאמר (שם יג, ז) קום התהלך בארץ, וכן הוא אומר (שם פסוק טו) כי כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה, אמר לו הקב"ה למשה

אעפ"י שהתנתי עם האבות ליתן להם את הארץ ומתו איני חוזר בי אלא ודבר אלוקינו יקום לעולם. והוא פלאי דהלא אין המשל דומה לנמשל דבמשל מת האוהב לפני שהספיק לתת לו המתנה ועדיין לא זכה בה, ואעפ"כ המלך בטוב לבו לא חוזר בו מהבטחתו ונתנו לבנו, אבל כמה שנתן הקב"ה את הארץ לא"א כבר קנה אברהם את הארץ בהליכתו בו, כאמז"ל במד"ר (בראשית פמ"א ס"י) עה"פ קום התהלך בארץ תני הלך בשדה בין לארכה בין לרחבה קנה עד מקום שהלך כדברי רבי אליעזר וכו' א"ר יעקב בן זבדי טעמיה דר"א קום התהלך בארץ וגו', (וכ"ה נגמ' ב"ב), גם יל"ד בדברי המדרש וכה"א כי כל הארץ אשר אתה רואה וגו', מה מוסיף בכך על מ"ש קום התהלך בארץ כי לך אתננה, וגם יל"ב לשון הכתוב כי כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה וכי אברהם לבדו ראה אותה והרי כל העולם ראו את הארץ.

וביאר עפמ"ד בגיטין (דף ג"ז ע"א) שישים ריבוא עיירות היו לו לינאי המלך בהר המלך וכל אחת היו בו כיוצאי מצרים וכו', אמר עולא לדידי חזי לי ההוא אתרא ואפילו שיתין ריבוותא קני לא מחזיק, א"ל ארץ צדוקי לר' חנינא שקורי משקריתי, א"ל ארץ צבי כתיב בה מה צבי זה אין עורו מחזיק את בשרו אף ארץ ישראל בזמן שיושבין עליה רווחא ובזמן שאין יושבין עליה גמדא, הרי שבמתנת הארץ היה בה ב' חלקים, א) חלק הנגלה שגם בזמן שלא ישבו בה בני וגמדא הארץ נשאר בה חבל ארץ כפי גבולותיה, ב) חלק הנעלם שרק כאשר בני ישבו בה היתה הארץ מתרחב והולך לפי יושביה, והנה בזמן שהיו אוה"ע בארץ לא היה נגלה להם רק חלק הפשוט של אר"י דעבורם לא התפשטה הארץ, דבוודאי שפנימיות אר"י לא ניתנה לידי גויי הארץ, ואולם כאשר בישר הקב"ה לאברהם שיתן לו את הארץ נתן לו את כל מהותה של אר"י הן מה שכבר נתגלה והן החלק הנעלם שעתידי להתרחב, וגילה הקב"ה לאברהם אבינו את מלא כוחה ותפארתה אשר ארוכה מארץ מדה ומתרווח והולך, וז"ש כי כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה, רצ"ל גם החלק הפנימי שאתה בלבדך רואה אותה ולא זולתך גם אותה לך אתננה ולזרעך עד עולם.

היתה כי תמהו הן אמנם דיש להעניש את החוטאים וכו' אולם מדוע נתקמנה וצמקה הארץ עצמה, וז"ש על מה אברה הארץ דייקא, שנשאר ממנה רק אחוזה קמנה, והשיב השי"ת על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניכם, כלומר התורה שבע"פ, כי רק ע"י עסק התורה שבע"פ שמוסיפים בה כהנה וכהנה נמשך כח זה שיהא הארץ מתרחב והולך אבל כאשר עזבו את תורתו אשר נתתי לפניכם שלא עסקו בתורה שבע"פ נתכווצה מדת הארץ.

וז"ש כי אתם באים אל הארץ כנען בה"א הידיעה, פ"י מה שאתם רואים שבעוד שהעמים יושבין בתוכה גמרא לה, תדעו כי כל זה רק עתה כאשר הגוים יושבים שם, אמנם זאת הארץ אשר תיפול לכם דייקא בנחלה, שתתרחב מכוחכם דייקא, והסמך המדרש מאה"כ חבלים נפלו לי בנעימים בזכות התורה שנקראת נעים, שנא' כי נעים כי תשמרם בכמנך היינו תורה שבכתב, יכוננו יחדיו על שפתיך היינו תורה שבע"פ, שהם נאים ללבושם ומקומם הוא אר"י, ולבושם ומקומם נאה להם לפי ערכם, וע"כ כל מקום אשר תדרוך כף רגלם וכבשו אותה יש לה בחי' אר"י כי היתה קדושתה מתרחבת והולכת, עכתו"ד עי"ש באריכות.

ויש ליתן תבלין לדבריו הק', עפ"י הנודע מאמר הזוה"ק (בהקדמה דף ה' ע"א) אסתכל קוב"ה באורייתא וברא עלמא, נמצא דיסוד העולם מושתת על התורה שהיא כמפת העולם כולו, וכל קיומו של עולם תלויה בתורה הק', וממילא כאשר עוסקים בתורה כראוי הרי שמוסיפים על אדמת ארץ ישראל עוד כהנה וכהנה שתהא הארץ מתרחבת והולכת עוד ועוד.

וכבר קדמו הגה"ק החיד"א זלה"ה בספרו נחל שורק (הפטורת פר' תבא) שכתב שם לבאר מה שנא' בריש פר' תבוא על מתנת הארץ (דברים כו, א) אשר ה' אלוךך נותן לך נחלה וירשתה וישבתה בה, ויל"ב דפתח בלשון נתינה וסיים בירושה. וביאר עפ"י דברי הגמ' גיטין הנ"ל, דלפ"י י"ל דהארץ שירשנו מאבותינו היא אותו חלק כפי שהיתה בזמן אברהם אשר אותה קבלנו בדין ירושה מאברהם אבינו, אמנם מה שהארץ מתרחבת וגדלה בתוספות מרובה על

ואמנם לפי"ז יש לערער על קנין הארץ, דהרי קי"ל (חו"מ סי' ר"ג ס"י) דהמקנה לחבירו דבר שאין בו ממש עם דבר שיש בו ממש לא קנה כלום, וחלק הנעלם והפנימי של הארץ שעתידה להתפשט הו"ל דבר שאין בו ממש, שהרי לא ראה אברהם אלא דוגמת הדבר מה שיהיה כאשר בני"י ישבו עליה, מעתה כיון שחלק זה של הארץ הו"ל דבר שאין בו ממש א"כ כאשר ניתנו לו שני חלקי הארץ יחד כמו דלא קנה חלק הנסתר דהוי דבר שאין בו ממש לא קנה גם חלק הנגלה, דהו"ל מקנה דבר שיש בו ממש עם דבר שאין בו ממש, עפ"י"ז מבואר דברי המדרש דהנמשל דומה למשל, דס"ל להמדרש דע"פ שורת הדין לא זכה אברהם אבינו כלל במתנת הארץ דכה"ג לא חל הקנין, ומ"מ השי"ת ברוב טובו וחסדו לא חזר בו כי דבר אלקינו יקום לעולם, עכתו"ד. (וראה בספה"ק ברית אברם בפרשתו, אות כה).

- בזכות התורה אר"י פשטה ומתרחבת -

וראה בייטב לב (פר' מסעי) עה"פ (במדבר לד, ב) כי אתם באים אל הארץ כנען זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה ארץ כנען לגבולותיה, ובמדרש (במדבר"ד כג, ו) זאת הארץ אשר תפול, זה שאמר הכתוב (תהלים מז, ו) חבלים נפלו לי בנעימים, בזכות התורה שנאמר (משלי כב, יח) כי נעים תשמרם בכמנך יכוננו יחדיו על שפתיך, אף נחלת שפרה עלי, ישראל הם נאים לארץ והארץ נאה לישראל. ותו"ד ע"פ האמור דאר"י ארץ צבי וכו' בזמן שיושבים עליה רווחא וכו', דענין זה נמשך ע"י אשר שבני ישראל מקיימים מצוות התלויות בארץ והוסיפו גזירות וסייגים למשמרת התורה, וכן עסקו בתורה שבע"פ ודרשו בה ציצים ופרחים, נמצא שבני ישראל מוסיפים ומגדילים את התורה, בכך נמשך מדה זו על ארץ ישראל להיותה מתרחבת והולך.

ועי' דרשו ז"ל (ב"מ פ"ה ע"א נדרים פ"א ע"א) עה"פ (ירמיה ט, יא-יב) מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה על מה אברה הארץ וגו' ויאמר ה' על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניכם וגו', דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולמלאכי השרת ולא פירשוה עד שפירשה הקב"ה בעצמו דכתיב על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניכם, דשאלתם

כעת במתיבתא דרקיעא מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש מרבו שמונים שנה. והיינו כי הזמן הגם שהוא קצוב ויש לו כמות, אכן יש בה כח פנימי שיוכל להתפשט בבחי' איכות עד אין שיעור.

כן הוא גם בבחי' נפש היינו נשמות בני ישראל כידוע מספה"ק שישנם עבורי נשמות, שנפשו של אדם אשר ניתן לו בעת הוולדו אינה קבועה וקיימת בלא השתנות, כי שייך בו שינוי ותוספת, כנודע ענין עיבור נשמות בכמה אופנים אצל צדיקים, הן ע"י שנשמת הצדיק כוללת הרבה נשמות, וכן כשהאדם מקדש עצמו בתורה ומצוות זוכה שיתעבר בו נשמת צדיק מדורות הקודמים, וכאשר הובא בספה"ק תפארת שלמה (פר' במדבר, ד"ה א"י ואתכם יהיו איש איש; פר' פנחס, ד"ה א"י פנחס בן אלעזר; וראה בספר הזכות, פר' שופטים, ר"ה אלול, דרוש ל) על בעל מחבר ספר מדרש שמואל כי פעם אחת נכנס אצל רבו האריה"ק, ונענה האריה"ק לאמר כי התנא האלקי רבי פנחס בן יאיר נכנס לכאן, ונתברר כי בעל המדרש שמואל עסק באותו יום במצוות פדיון שבויים וע"י כן נתעברה בו נשמת התנא רפב"י שעסק בפדיון שבויים (עי' חולין דף ז' ע"א), שהמתנהג כדבעי ודבק בתורת אמת נכנס בו עיבור נשמה מצדיק, ולהיפך ח"ו ע"י חטאיו אפשר שנשמת רשע תתעבר בו רח"ל.

עפי"ז יבואר מש"כ בערבי נחל (בפרשתן) לבאר הענין כי שמו של אדם הוא חיות נשמתו של האדם, וכשזוכה ממשיך חיות מכל אותיות שמו אל נשמתו, וכשעובד את ה' ביתר שאת מקבל אף חיות מאותיות המילואים של שמו, ולאחמ"כ ממילואי המילואים, וכל כמה שמשלים עצמו יותר מקבל עוד מילואים בלא שיעור וסוף שהמה הצינורות והתקשרות הקדושה לנשמתו. אולם אם ח"ו להפך, כאשר אינו מתנהג כשורה אזי לא די שאינו מקבל חיות מאותיות המילואים אלא אף שמו הפרטי נאבד, וע"ד שאמה"כ (דברים כה, ו) ולא ימחה שמו מישראל, כי הרשעים אין להם שם, יעו"ש בדב"ה"ק. והיינו דהרי אמה"כ וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו, לכן כיון דחיות הנשמה נמשך מאותיות שמו לכך כאשר זוכה ליותר דביקות

העיקר זה התוספת מקבלים בני ישראל בתורת מתנה בזכות קבלת התורה כי ע"י לימוד תורה לשמה מתרחבת.

וזה שאמה"כ (דברים לג, כ-כא) ברוך מרחיב גד כי שם חלקת מחוקק ספון, דאחז"ל (ב"ר ה, ח) ויקרא אלקים ליבשה ארץ (בראשית א, י), למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה, ר"נ בשם ר"א וכו' אמר אני א"ל שד"י אני שאמרתי לשמים וארץ די שאלמלא כן היו מותחים והולכין עד עכשיו, הרי שנקרא ארץ כי היתה מתרחבת והולכת. וז"ש ברוך מרחיב גד שביתה מתרחבת והולכת, מחמת כי שם חלק מחוקק ספון, דהיינו בזכות התורה ולכבוד משה רבינו שהוא עצם תורה הקבור שם נתרחבה, והיינו כי ארץ ישראל הו"ל ירושה ומתנה ותרוייהו איתנייהו בה, עיקרה של ארץ ישראל בירושה לנו מאבותינו, והתוספת שמתפשטת הו"ל מתנה, אתו"ד יעו"ש (וכעין זה כתב בתפארת יהונתן פר' בהעלותך ופר' ואתחנן).

- גם בנפש האיש הישראלי שייך ענין ההתרחבות - והנה ידוע מה שכתבו בספה"ק (ראה שלה"ק פר' ויקרא, ועוד) ברמז הכתוב (שמות יב, יח) והר סיני עש"ן כולו מפני האש, שסדר בריאת העולם היה בג' בחינות של עולם שנה ונפש, לכן כשם שבענין העולם ארץ ישראל אין לה הגבלה שהרי בכוחה להתפשט ולהתרחב, כך גם בבחינת שנה הזמן יכול להתארך, ע"ד שפירש מרן אאדמו"ר זצ"לה"ה מאה"כ (דברים יא, כא) למען ירבו ימיכם וגו' דהכוונה שהימים עצמם יתארכו ויתפשטו, דכאשר האיש הישראלי זוכה ודבוק בבוכ"ע מתארכת הזמן באיכותה ומספיק במשך זמן מועט מה שאחרים צריכים לה זמן מרובה. כן מצינו בירושלמי (ברכות פרק ב, הלכה ח) יגע רבי בון בתורה לעשרים ושמונה שנה מה שאין תלמיד וותיק יכול ללמוד למאה שנה. ובמדרש שמואל (פרשה כב) מבואר שבאותו הלילה שברח דוד מפני שאול, למד משמואל הנביא מה שאין תלמיד ותיק למד למאה שנה, היינו שלמד בלילה אחת מה שתלמיד ותיק מהתנאים היה לומד במאה שנים. וכן ידוע מהאר"י הק' שמצאו תלמידו הרח"ו למלמל בשנתו ומשהקיץ אמר לו רבו כי למד

בה הרבה, ועד"ו בנשמות ישראל שכאשר זוכים לריבוי חיות משפע העליון להשגות רבות בתורה, ובכך רצה הקב"ה שילמדו מברכת הארץ כי כל אחד ואחד מבני"י בידו הכח להבין ולהשכיל בכל התורה כולה, וגם כאשר על פי הטבע נראה כאילו זה דבר בלתי מושג, הקב"ה יכול להרחיב דעתו ונשמתו וליתן ברכה בזמן עד שיוכל להצליח ללמוד ולהשיג כל חלקי התורה בשלימות.

מעתה יובן היטב דבתחילה נתן הקב"ה את אר"י לאברהם אבינו ע"ה, והיינו אותו החלק הנראה לעינינו הוא אשר קיבל אברהם אבינו מתנה מאת הקב"ה, ואמנם כעת רצה הקב"ה להראות וליתן לישראל גם את חלק הפנימי אשר בכח הארץ להתרחב וכו', לזה אמר שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל, רצ"ל שיראו ויתבוננו בחלק הנותר עוד בכח, היא החלק הפנימי מה שעתידי להתרחב לפי ריבוי בני ישראל, וזה ע"ד מה שפי' הגה"ק החתם סופר זי"ע בפרשת ענין שילוח המרגלים לתור ולראות בגודל מעלת קדושת הארץ, יעו"ש, ומכך ילמדו ויבינו דכמו"כ בענין שנה ונפש שאפשר לקבל בהם ברכת שמים, ובכך לזכות לכל התורה ולעבדו בלבב שלם.

ואולם כאשר מעשה שמן גרמה שמעלו בשליחותם, שוב לא הבינו דבר זה שאפשר לקבל ברכת שמים בכל עניני עולם שנה נפש, לכך שוב הוצרכו להתעכב במדבר ארבעים שנה כדי לזכות לתורה.

- ביאור מקראי הקודש ומדרשי חז"ל בפרשתן -

זה שאמר הכתוב שלח לך לדעתך היינו שיהיו משיגים כמוהו לראות את החלק הפנימי של ארץ ישראל אשר שבכוחה להתרחב וכו' כדרך שראה משה רבינו ע"ה כנ"ל מהייטב לב, ומזה גופא ישכילו לדעת דכן הוא בעולם שנה ונפש, וכח האיש הישראלי הוא בלתי מוגבל בוודאי יכול הוא להשיג ללא קץ וגבול.

לכן הסמיכו חז"ל את הפסוק לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם, דאילו זכו היו רואים את מהות אר"י בקדושה הפנימית, והיו משיגים לראות מעלת הארץ שאין בה הגבלה וקצבה, ומכך היו מבינים כי כמו"כ כח האדם אינו מוגבל וכשזוכה יש

והתעלות באור העליון ונשמתו מתרחבת אם ע"י עיבור נשמה או באופנים אחרים, אז ממילא מתרחבים אותיות שמו, והבן.

ועל זה אחז"ל (סנהדרין דף ז' ע"א) שלעתיד לבוא שואלים את האדם עסקת בתורה, וגם אם צפית במעשי בראשית, כי חייב כל אדם להשיג ולעמול עד שידע כל התורה כולה, ולכאן' הלא האדם בימי חייו הקצרים בהאי עלמא כמעט שאין לך אדם שיוכל להספיק ללמוד כל התורה כולה, נגלה ונסתר, ראשונים והאחרונים וכו' וכו'. אלא דכבר אמרו חז"ל (ברכות דף ל"ב ע"ב) חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפילה וכו', והקשו תורתן מתי משתמרת, ומשני כיון שחסידים הם תורתם משתמרת מאליהן, ובירושלמי (ברכות פ"ה ה"ה) הגירסא דתורתם 'מתברכת'. וזהו כאמור דכאשר האדם דבוק בהשי"ת בתורה ועבודה, מתארך אצלו הזמן עד שבשעה אחת יש סיפק בידו להספיק ללמוד מה שבדרך הטבע היה צריך שעות רבות, וכאשר היה אצל צדיקים גדולי התורה דעל ידי שמסרו נפשם לעבודת השי"ת היתה תורתם וזמנם מתברכת בכרכה מן השמים וידעו ולמדו כל התורה כולה.

דבר זה למדנו גם מפרשת מתן תורה, כאשר עלה משה רעיא מהימנא לקבל תורה מפי הגבורה, ושהה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, ובזמן מועט זה למד כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש (ירושלמי פאה פ"ב ה"ד) בכל הדורות כולם.

מעתה י"ל דעל אופן זה רצה הקב"ה ליתן התורה לבני ישראל, והיינו דאלמלא החטא לא היו צריכים להתעכב במדבר כדי לזכות לכל התורה, כי היו זוכים ללמוד כל התורה כולה במשך אחד עשר יום שהלכו מחורב דרך הר שעיר, דהיה הקב"ה נותן בהם ברכת שמים באיכות הימים ומרחיב דעתם להבין ולהשכיל בדברי התורה באופן נשגב לאין שיעור עד שהיו משיגים כל התורה כולה, ואז לא היו נצרכים לסובב במדבר ארבעים שנה לזכות לקנין התורה.

ועל דעת זה הסכים הקב"ה לשליחת המרגלים כדי שישכילו להבין דכשם שהארץ יש בה כח פנימי להתפשט ולהתרחב עד אין שיעור, כמו"כ בבחי' הזמן יש בה אפשרות להתארך באיכותה להספיק

בידו להשיג לדעת כל התורה כולה אף באחד עשר יום, אולם כאשר לא הבינו ענין זה וטח עיניהם מראות את הטוב הפנימי של הארץ, ממילא לא למדו מכך לדעת את כוחו הפנימי של נפש מישראל, על כן שוב היו צריכים לסובב במדבר ארבעים שנה כדי שיוזכו לתורה כראוי.

לכך רק מי שיש בו חכמה נוט' "כח מה" דהיינו שיודע שלפי מהותו והשגתו אינו יכול ואינו מסוגל כלל לדעת כל התורה כולה, ורק בחמלת ה' עליו יוכל גם הוא לזכות לחכמת התורה וכו', ועל כן מתחנן אל השי"ת שירחם עליו ליתן לו חלק בתורה, ואז מזכין אותו מן השמים להרחיב דעתו ואור נשמתו עד שישכיל להבין ולדעת כל התורה, וזה שנרמז בסופי תיבות שלח לך אנשים ס"ת חכם בחי' כח מה, רצ"ל דרק כאשר יודע שבעצמו אינו יכול להשיג כלום, אז יזכה מן השמים להאיר דעתו שיוכל להשיג מעלות רמות בקנין התורה, וזה שאמר נקט כאן הכתוב הלשון ויתורו את ארץ כנען, שיתבונן בחלק הנותר הוא החלק הפנימי שעדיין לא נתגלה, כי רק ע"י ישוב הארץ תתרחב ותתפשט ללא גבול, וכמו"כ בהשגת החכמה דרק כאשר ידע כי הוא בכח עצמו בלבד טח עיניו מראות, ורק בעזר האלקי אבינו אב הרחמן יוכל להשכיל ולהבין את התורה, אז ירחם עליו השי"ת לפתוח לבו ושכלו בתורה, ולא חלק הנגלה, ומזה ישכילו ויבינו כח נשמתו של האיש הישראלי.

ועל זה אמר החכם מכל אדם שלמה המלך ע"ה ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה, כי שלמה בחכמתו למד וידע כל התורה כולה וכל החכמות שבעולם, כאשר ידע כי השי"ת הוא הנותן לאדם דעה בינה והשכל, וזה שפירשו חז"ל מהו ולתור בחכמה, לעשות תואר לחכמה, האיך מה דאת אמר שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען, רמז למה שנא' ויתורו שהוא כאמור מלשון נותר, דכמו דבבחי' הארץ יש בה כח שיתרחב כפי הצורך, כן הוא בבחי' הנפש שיש בכוחה להתגדל באיכות להבין ולהשכיל בכל חלקי התורה, וזה שביקש שלמה המלך ע"ה מאת הבורא ית"ש שיחננו ויתן לו מאוצרות החכמה עד בלי די בלא גבול וקצבה.

לכך נאמר בהתחלת הפרשה 'לאמר' דיש בכך הוראה לדורות לבל יאמר האדם שאין ביכולתו להשיג ולהבין בכל חלקי התורה, אלא ילמד מפרשתא הדין שכאשר יעשה האדם את שלו יזכה לסיוע מן השמים להרחיב דעתו ונשמתו עד שיוכל להצליח ולהשיג חכמת התורה בלא גבול וקצבה.

יהי ה' אלוקיני עמנו כאשר היה עם אבותינו, ונוכל לקבל עלינו עול תורה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולהיות תמיד מוסיף והולך לעלות מעלה מעלה מחיל אל חיל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, שלא ייבוש המעיין ולא יקצוץ האילן, ונוכל לשאוב מבאר מים החיים, וללמוד בתורה הק' בקדושה ובטהרה.

יום שישי פר' בהעלותך י"ג סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה יהושע העשל נ"י בן הרב בנש"ק אריה ליבוש שמרלר שליט"א מראשי מכון עץ החיים מערכת בצילא דמהימנותא ומראשי עורכי מכון שפע חיים (בהג"ר יעקב ישראל שליט"א ראש הכוללים במרכז התורה פעיה"ק).

יום ראשון פר' שלח ט"ו סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה אליעזר נ"י בן הרה"ג רבי אשר דוד גליק שליט"א מנה"ר דישיבה"ק לצעירים דברי חיים פעיה"ק, ולהבחור הבר מצוה ישראל נ"י בן הר"ר יצחק ליב רייכמן מחיפה (ב"ר אפרים יחיאל מב"ב).

בשעות אחה"צ נכנס מרן שליט"א מקיסריה לביתו נאווה קודש בקרית צאנז.

אחר תפילת מנחה סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן שמעון נ"י בן הרה"ח ר' אריה שמחה זילברברג מפעיה"ק (ב"ר מרדכי יוסף מפעיה"ק), ע"ב הרה"ח ר' אברהם ויזל מפעיה"ק (בן הג"ר אפרים פישל שליט"א מפעיה"ק, וח"ר משולם פייש אליעזר לוי מפעיה"ק).

"ובכן צדיקים יראו וישמחו" - שמחת בית צאנז

בשעה 7.00 יצא מרן שליט"א להשתתף ולפאר את שמחת נישואי נינת כ"ק מרן זי"ע, נכדת חדב"נ הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, בת לבנו הרה"ג רבי אהרן מוטצען שליט"א מירושלים, עם החתן הרב יחזקאל שרגא שליט"א בן הרה"ג רבי יצחק שמואל שווארץ שליט"א רב ביהמ"ד חיסדא בב"ב ודומו"צ

בני המשפחה: בתרצ"ד... זה היה השנים הכי קשות. למעשה רצו לנסוע לפולין, אבל לנסוע מרוסיה לפולין היה בלתי אפשרי, ולכן עלו לא"י שזה היה יותר קל. והם אמרו שכאשר בניהם יהיו כבני י"ח שנים ישלחו אותם לקמניץ, וכשנהיו בני י"ח כבר לא היה לא קמניץ ולא פולין... כבר לא היה כלום...

מרן שליט"א: אמנם עם ההסתר פנים הכי גדול ראו שיש עוד השגחה, שמי שהיה צריך לבוא ולהישאר נשאר בחיים ומצא דרכים להינצל.

בני המשפחה: כאן היה לפני כמה שנים האסיפה של מפעל הש"ס...

בני המשפחה: הוא התחיל להגיד שיעורים כבר בבחרותו, בשנת תש"ו.

מרן שליט"א: ועד זקנה ושיבה... ממש עד הרגע האחרון... זהו דברים שלא שומעים כמעט...

בני המשפחה: עם העט ביד...

מרן שליט"א: הרמב"ם כתב (הל' ת"ת פ"א ה"י) שאפילו בשעת מיתה צריך האדם לעסוק בתורה... כשזוכים יכולים לקיים את דבריו...

בני המשפחה: הראו למרן שליט"א פתקא שבו רשומים קבלות שונות אשר הגר"ג זצ"ל היה מבקש מכל הבאים אליו לבקש את ברכתו...

מרן שליט"א: יש דברים יותר קלים ויותר קשים... זקינכם גם היה רב?

בני המשפחה: ברוסיה הוא היה רב בשוניאץ, ואחר כך רב ברמת השרון. שם לא היה להם כסף להחזיק גם רב וגם שוחט, לכן הלך ללמוד שחיטה. הוא היה אז כבן חמישים שהלך ללמוד שחיטה, והבריסקער רב סמך רק עליו ולא על אחר. ופעם שלח את בנו לשחוט עוף, ואבי רצה לתת לו הסכין לבדוק, אבל הוא אמר שאביו שלח אותו רק לשחוט ולא לבדוק הסכין...

אחר כך כשנתמנה בנו הגאון רבי יעקב זצ"ל, בא אל הרב מברסק להיוועץ בכמה ענינים, והרב מברסק שאלו מי השוחט כעת, ואמר את שמו, והרב מברסק שאל מי אמר שהוא שוחט הגון, ואמר רבי יעקב שאביו בחן אותו, ומיד הסכים הרב מברסק... הענווה והפשטות שלו היתה להפליא... הרגיש עצמו כמאן דליתא...

מרן שליט"א: ראו זאת בכל פעם שפגשו אותו... כלל ישראל אם אינם נביאים הם בני נביאים הם, ויש להם הרגשה... וקם מרן שליט"א ואמר המקום ינחם וכו'

לאחמ"כ נסע מרן שליט"א לעבר חדרו שבבית מדרשינו שברח' רבי יהודה הלוי. שם נכנסו לקו"פ הרה"ג ר' שמואל צבי מוסקוביץ שליט"א בן כ"ק האדמו"ר משאץ שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו, וכן הרה"ג ר' ישכר בער הלברשטאם שליט"א בן המחותן כ"ק האדמו"ר מגארליץ שליט"א וחתי כ"ק האדמו"ר ממאכנובקה בעלזא שליט"א, לרגל שמחת הבר מצוה לבנו נ"י. וכן עוד כמה מאנ"ש. אח"כ

כבי"ד זכרון מאיר ובנו של האי גברא רבא הבלתי נשכח הגה"צ דומו"צ קהילתינו הק' מהרח"י זצ"ל.

מרן שליט"א הגיע לעבר אולם היכלי הפאר בבני ברק, שם נחוגה השמחה הגדולה בבית צדיקים, בהשתתפות רבים מאנ"ש שנקהלו בבגדי שבת לשוב משובש בשמחת בית צדיקים. מרן שליט"א נכנס לקבלת פנים, שם ישבו כבר שורה ארוכה של רבנים ומחותנים. וזימרו המשוררים יחד עם הקהל ניגוני התעוררות כהנה דרבה לקראת מעמד החופה.

מרן ערך את הכתובה, אח"כ קם מרן שליט"א עם החתן לבאדעקן בהיכל הנשים, אח"כ הלכו לחדר מיוחד שם הוריד החתן את הגארטל והלבישו לו הקיטל, וחגרו את אבנט הקיטל בעניבה בלבד. אח"כ הניח מרן שליט"א האפר על ראש החתן ואמר הפסוק לשום לאבלי ציון לתת להם פאר תחת אפר. ויצאו למקום עריכת החופה.

עם יציאת החתן לחופה זימרו חבר המשוררים, ניגוני רגש והתעוררות, כשמעיני הקודש זולגים דמעות כמים, וכל הקהל הצטרפו בתפילה וייחול בהאי שעתא דבי רעוא דרעוין, כאשר עת בו יורדים האבות הק' מגן עדן העליון, כ"ק מרן הגה"ק זי"ע ועמו אבותיו הק' מדור דורים, וכן כל שרפי מעלה שהחתן והכלה מתייחסים אחריהם, יורדים ממכון שבתם בשמי רום להשתתף בשמחה במעונו שישפיע עלינו טללי שפע חיים וחסדים טובים וכל ההשפעות דלעילא.

וסידר מרן שליט"א חופה וקידושין. בקריאת הכתובה התכבד - הסב הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, שש ברכות - הסב כ"ק האדמו"ר מנדבורנא צפת שליט"א, ובברכה אחריתא - סב החתן הרבני מוה"ר אפרים זלמן בעק הי"ו מציריך - טבריה. בסיום מעמד החופה עבר כל הקהל אצל מרן שליט"א לברכת 'מזל טוב'.

משם הגיע מרן שליט"א לניחום אבלים בבית הגאון הגדול רבי ירחמיאל גרשון אדלשטיין זצ"ל ראש ישיבת פוניבז' ומראשי נשיאות מפעל הש"ס, מרן שליט"א ניחם בדברי תנחומים ונביא כאן מתוכן השיחה:

בני המשפחה: הרבי שליט"א ביקר כאן כמה פעמים... **מרן שליט"א:** בהזדמנויות שונות, אבל לא יצאתי יד"ח... הכתוב אומר (קהלת ז, כג) "אמרת אחכמה והיא רחוקה ממני", רק לאחר זמן, כאשר הדבר כבר רחוק, אזי נזכרים שהיינו צריכים לבא ולהחכים יותר.

אביכם זצ"ל נולד בארץ ישראל?

בני המשפחה: הוא נולד ברוסיה, אבל אחיו הצעיר שליט"א כבר נולד כאן.

הוא היה ילד כבן אחד עשרה שנים כשעלה לארץ ישראל. **מרן שליט"א:** בוודאי סיבב הקב"ה שיעלה כדי 'להחיות לפליטה גדולה'...

בני המשפחה: שם לא יכלו לשמור על יודישקייט... **מרן שליט"א:** ולכן ברחו.

אחר התפילה נערך שמחת הברית לכן הר"ר משה נחמיה שטרובל מפעיה"ק (ב"ר דוד ז"ל, וחתן להבחל"ח ר' משה יעקב וקס מפעיה"ק). והגיש הגאון רבי יצחק שמואל שכטר שליט"א דיינא רבא דקהלתנו הק' את ספרו החדש שו"ת ישיב יצחק חלק נ"ב. כמו כן נכנסו הרה"ח ר' אלכסנדר משה בלומנטל הי"ו והרה"ח ר' נתן יונה וימר הי"ו ראשי גבאי המעמדות והגישו שמות ודמי המעמדות לפני הקודש.

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן יהושע שבתי נ"י בן הרה"ח ר' יעקב שמואל וולנר הי"ו מתל ציון (ב"ר יוסף שלמה מאלעד), ע"ב הרה"ח ר' יחזקאל קליינמן מפעיה"ק (ב"ר אהרן מפעיה"ק). אח"כ נכנסו לקו"פ משלחת מאת כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א לרגל שמחת נישואי נכדתו תחי'.

יום שלישי פר' שלח י"ז סיון

בצהרים הגיע מרן שליט"א לבית בנו הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א, להשתתף בשמחת השבע ברכות שנערך לנכדת המחותן כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א, בת לבנו הרה"ג רבי חיים יחיאל מיכל שליט"א אב"ד סטראפקוב ומנהל רוחני דשייבה"ק לצעירים שפע חיים בירושלים, עם החתן המו"מ מבחירי ישיבה"ק מורנו משה נ"י בן הרה"ג רבי שלמה לייזער שליט"א דומו"צ קהלתנו הק' בבארא פארק (חתן הג"ר ישראל אריה וייסמן שליט"א רב ביהמ"ד אמרי שפר בירושלים).

מרן שליט"א ערך שולחן לחיים, ואיחל מברכותיו לסב הכלה המחותן כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א, לחתן ולמחותנים ולכל הנוכחים. במהלך השמחה נשא דברים כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א.

אח"כ השמיע מרן שליט"א מדברות קדשו לכבוד השמחה, וזהו תוכנם:

בברכת השבע ברכות תקנו חז"ל (כתובות דף ח' ע"א) לברך אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה גילה רינה דיצה חדוה אהבה ואחווה ושלוה וריעות מהרה ה' אלהינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, וראוי לבאר שייכות הדברים.

רבים שאלו גם תמהו בטעם וסיבת הדבר שצריך לשמח את החתן, הלא בעת הזאת השמחה אצל החתן והכלה גואה מאליה. ומרן אדמו"ר זי"ע סיפר על הגה"ק הרב מנאסויד זצ"ל שהשתדל מאד לשמח חתן, וכאשר החתן לא היה שוחק היה מדגדג אותו,

התפלל מרן שליט"א ערבית בבית מדרשנו ברוב עם, והדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא של דו"ז הגה"ק מראצפערט זי"ע הי"ד. לפני העמוד התפלל - הרה"ח ר' אברהם קלוגר יו"ר ארגון 'חיזקו'. בסיום התפילה אמר מרן שליט"א להנוכחים: השבוע חל יום כ' סיון אשר הוא מאה יום קודם ראש השנה, וכנודע מספה"ק, על כן מן הטוב הוא שיקבל כל אחד ואחד על עצמו קבלה טובה להתחיל להכין עצמו לקראת הימים הנוראים.

אחר תפילת ערבית הגיע מרן שליט"א לביקור גומלין אצל כ"ק האדמו"ר מבוהוש שליט"א, תוכן השיחה יבוא אי"ה.

"וחסידים ברינה יגלו" - סעודת הנישואין

קהל החסידים נכנס לאולם לאחר החופה לסעודת הנישואין, שהוגש בהרחבה גדולה. ע"ג בימה גבוהה ישבו שורה ארוכה של אדמו"רים ורבנים חשובים שבאו ליטול חבל בנעימים בשמחה הגדולה. בשעה 11.30 נכנס מרן שליט"א לאולם בו נערכה שמחת הנישואין, ופצחו הקהל יחד עם המשוררים בשירת קול רינה וישועה באהלי צדיקים, מרן שליט"א עודד השירה והריקודים משך זמן רב. אח"כ שתה מרן שליט"א לחיים, ואיחל לחתן ולמחותנים. וזימרו הקהל ניגוני שמחה, כשבמהלכה קם מרן שליט"א יחד עם האדמו"רים שליט"א לריקוד נלהב, 'ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו'.

בברכהמ"ז על הכוס התכבד - דוד החתן הרה"ג רבי ישראל שוורץ שליט"א דומו"צ קהלתנו הק' בשכונת האתרוג בביתר עילית, בשש ברכות - דוד הכלה כ"ק האדמו"ר מקאליש שליט"א, בברכה אחריתא - דוד הכלה הרה"ח ר' אברהם יהודה טויבער מירושלים.

לאחר מכן ניגשו למעמד ה'מצוה טאנץ'. מתחילה נקרא כ"ק מרן שליט"א לריקודין של מצוה ע"י הגראמער הרה"ח ר' מענדל יאקאב הי"ו. וקם מרן שליט"א לריקוד המצוה טאנץ במשך דקות ארוכות בניגון הידוע, ולאחר מכן רקד עם החתן ביחוד, וכן עם גיסו חדב"נ הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, ועם המחותרנים והסבים שליט"א, ואח"כ עם כל בני משפחת המלוכה בגילה וחודה ובהתלהבות גדולה. בסיום הריקודין קדישין ולאחר שרקדו כל הסבים, וחזר מרן שליט"א לקרית צאנז והשעה היתה 2.00 בלילה.

יום שני פר' שלח ט"ז סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה אפרים משה מאיר נ"י בן הרה"ג ר' אהרן שמואל שטראה מאנטווערפן, ולהבחור הבר מצוה נתן נטע שלום נ"י בן הר"ר מרדכי אשר פיליפ מב"ב (ב"ר יונה מב"ב).

ואז כבר חייד החתן. ואמנם כאמור ראוי לבאר בטעם הדבר שיש לשמח החתן.

ומרן אאדמו"ר זי"ע ביאר בקדשו, דהנה אין שמחה כשמחת התורה, ופקודי ה' ישרים משמחי לב (תהלים יט, ט), וחתן בעת שמחת נישואיו הריהו טרוד במצוה ונגרם לו ביטול תורה, וכדאיתא בספר חופת חתנים שחתן ימעט מלימודו, וכך היא המציאות לעינינו שהחתן ממעט מלימודו בימי שמחתו ודין גרמא שהשמחה נעדרת ממנו, כי ללא התוה"ק לא שייך לשמוח בשלימות, ומפני כן צריך לנחמו ולשמחו, עכד"ק.

ואמנם לכאו' מהו הענין במה שמביאים אותו לידי שחוק וכו', והלא לכאו' צודק החתן בטענתו שממעט הוא מלימודו. אכן י"ל דזה גופא מלמדים את החתן שידע כי פעמים יש וביטולה זהו קיומה, וידע כי הגם שכעת יש לו כל מיני הפרעות ומעכבים אותו מלעסוק בתורה כרצונו ומאווייו, ברם מיד אחר ימי השמחה כאשר ישוב לעסוק בתורה, הרי שהתורה היא בדרגה נעלית ממה שעסק בה עד הנה, כי כבר אמרו חז"ל (יבמות דף ס"ב ע"ב) השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה, ומעתה יכול לזכות לתורה יותר ויותר.

ואפ"ל עוד בביאור הענין מה שמשמחים את החתן, עפ"י מה שאמרו חז"ל בשלהי פרק חזקת הבתים (בבא בתרא דף ס' ע"ב) דלאחר חורבן בית המקדש דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים, אלא דא"כ נמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו, אלא הנח להם לישראל מוטב יהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, ע"כ.

כי הנה אחר חורבן הבית הרי ש'ערבה כל שמחה' (ישעיה כד, יא), כי לדאבונינו שולחן רבם ריקם, והחתן אשר הוא ירא ושלם, הרי בשעה שמניחים על ראשו אפר מקלה כוכר לחורבן ירושלים, הרי שמיד נופל ובא לידי עצבות וערבה עליו שמחתו, עד שאינו יכול עוד להמשיך בשמחתו. ועל כן מחוייבים ומוכרחים אנו לשמח החתן בשבעת ימי המשחה.

ואכן בוודאי אילו לא היו נותנין הכח מן השמים לחתן לא היה יכול עוד לבוא להיות בכלל השמחה, וזה ע"ד מה שמצינו שיש כמה טעמים במה שמכסין

הסכין בברכת המזון (שו"ע סי' קפ ס"ה), וא' הטעמים (שבלי הלקט והובא בב"י ובלבוש שם) כי פעם היה אחד מברך ברכת המזון, וכשהגיע לבונה ירושלים נזכר לו חורבן בית המקדש, ולקח הסכין ותקע בכטנו, ועל כן נהגו לסלקו מעל השלחן בשעת ברכת המזון, יעו"ש. כי כן הוא כאשר נזכר האדם מחורבן ירושלים הריהו יכול להביא עצמו עד לסכנת נפש, ורק על ידי שמירה וכח מיוחד מן השמים המה נשמרים ואינם ניזוקים.

ואצל צדיקי אמת ראו כי הגם שהיו מקוננים ומצטערים בצרת השכינה, ולא הסיחו דעתם מחורבן וגלות השכינה הק', מכל מקום עבדו את קונם מתוך שמחה, וקיימו בעצמם הכתוב (תהלים ק, ב) עבדו את ה' בשמחה. וכנודע בזה מה שהביא בספה"ק ייטב פנים (מאמר יפה עינים, אות יח; אבני זכרון, אות יא) מרביה"ק הישמח משה זי"ע שפירש הפסוק (איכה ב, יט) קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נכח פני ה', על פי מה ששמע מרביה"ק מלובלין זי"ע כי הגם שכתוב בשו"ע ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, אבל כבר אמר החכם צהלה בפני ואבלי בלבי. וכך למדנו הרה"ק הרבי ר' שמעלקא זי"ע, על פי משל למלך שנשבה למרחקים ועמד לפוש אצל אחד מאוהביו, וכראותו את המלך בשביה הלך ובכה מאין הפוגות, ועם כל זה שמח כי המלך הוא מתאכסן אצלו, והנמשל מוכן, כי השכינה עמנו, אתוד"ק רביה"ק מלובלין זי"ע.

והנה תיבת רוני משותף לבכי, כמשמעו, ולשמחה, על דרך הכתוב (זכרי' ב, יד) רני ושמחי בת ציון, ואומר (תהלים קיח, טו) קול רינה וישועה וגו'. כי הכתוב בא להזהיר, שגם הבכי על חורבן בית המקדש צריך להיות ברינה ושמחה, כי בכל זאת אנו נוכח פני ה', שהשי"ת נמצא אתנו גם בזמן הגלות.

ולזה החתן הזה כאשר הוא בא ומקים את ביתו ונכנס לבית דירה שלו, ועולה בזכרונו כי השכינה הק' עדיין אין לה דירה בתחתונים כי שכינתא בגלותא, ושולחן רבך ריקם, הרי שמעתה ערבה כל שמחה, ולשמחה מה זו עושה. ולזה צריכים לשמח ולנחם את החתן בימי השבע ברכות, ועיקר הנחמה הוא על ידי

כאשר כעת נמשכו ג' שמחות זו אחר זו, ובתלת היו חזקה, להמשיך עוד שפע שמחות ולהיות מרוד בשמחות תמיד מתוך בריות גופא ונהורא מעליא. כן אברך את הסבים והמחותנים, שיזכו להמשיך להרביץ תורה מתוך הרחבת הדעת דקדושה. ונוכה לשמחה השלימה במהרה בימינו אמן.

בברכת המזון על הכוס התכבד - סב החתן הרה"ג רבי ישראל אריה וייסמן שליט"א רב ביהמ"ד אמרי שפר בירושלים, שש ברכות - כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א, ברכה אחריתא בירך מרן שליט"א. אחר ברכת המזון קם מרן שליט"א לריקוד של שמחה. ורקד מרן שליט"א ביחוד עם החתן נ"י ואח"כ עם כל המחותנים והסבים שליט"א.

אח"כ העניק מרן שליט"א תעודת 'חבר' להבה"ח יהודה נ"י בן הרה"ג רבי שלמה לייזער שליט"א לרגל עמדו בכור המבחן בהצלחה גדולה ובידיעה ברורה על למעלה מ-60 דפי גפ"ת.

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן מורנו אלחנן שלמה זלמן נ"י בן הרה"ח ר' אברהם אבא פיליפ מפעיה"ק (ב"ר יונה מב"ב, וחתן הג"ר ישראל הלוי פולק שליט"א יו"ר מרוה לצמא), ע"ב הרה"ח ר' יוסף יעקב ויזל מאלעד (בה"ר אברהם חיים מב"ב). אח"כ השתתף מרן שליט"א בשמחת השבע ברכות של החתן החבר יעקב נ"י בן להבחל"ח הרה"ג ר' שמואל לנדאו ז"ל, מרן שליט"א ערך שולחן לחיים, והאציל מברכות קדשו לחתן נ"י למחותן נ"י ולכל בני המשפחה. וקם מרן שליט"א לריקוד של שמחה משך זמן.

יום רביעי פר' שלח ח"י סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה עמרם נ"י בן הרה"ג ר' יעקב מאיר קראוס שליט"א שו"מ בישיבה"ק (חתן הג"ר אפרים פישל ויזל מפעיה"ק).

בצהריים נכנס מרן שליט"א בבגדי שבת להיכל המתיבתא, שם נערך 'סעודת שבע הברכות', שערך כ"ק מרן שליט"א לכבוד שמחת נישואי נכדת גיסו חדב"נ הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, בת בנו הרה"ג ר' אהרן שליט"א מירושלים, עם החתן הרב יחזקאל שרגא הי"ו בן הרה"ג רבי יצחק שמואל שווארץ שליט"א.

עם הכנס מרן שליט"א להיכל המתיבתא, פצחו הקהל בשירת קול רינה וישועה וכו', מרן שליט"א ערך שולחן לחיים, ואחר נטל ידיו לסעודה. בנתיים זמרו המשוררים ניגוני שמחה וריקוד לרגל שמחת בית צדיקים.

מה שמרצים דעתו לומר כי הנה זה עומד אחר כתלינו, ובא יבוא במהרה משיח צדקנו תיכף ומיד ממש, ועל ידי כן שוב תתיישב דעתו ויוכל לשמות. [ובטעם הדבר שיש חיוב על החתן להיות בשמחה, כי נצטווה בתורה (דברים כד, ה) ושמח את אשתו, וכיון שמוטל עליו המצוה לשמח את הכלה, ומי שהוא בעצבות ומרה שחורה מלא תוגה ועצבות לא יוכל לקיים המצוה, על כן ישנו מצוה לשמח החתן].

דכירנא ששמעתי ממרן אאדמו"ר זי"ע לפני למעלה משישים שנה בעת שלמד שיעור במס' כתובות, לבאר ענין קיבוץ גלויות בברכות נישואין. עפ"י מה שאמרו חז"ל (גדה דף י"ג ע"ב) אין בן דוד בא עד שיכלו הנשמות שבגוף, הרי שבכל נישואין שהוא כדי להעמיד תולדות מקרבים בזה את הגאולה ולכן מבקשים אז שוש תשיש ותגל העקרה וכו'.

וזהו שמברכים ואומרים אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה גילה רינה דיצה וחדוה וכו', וכי יתמה היאך יכול הוא לבוא לכלל השמחה, והלא כעת ערכה כל שמחה אחר ששולחן רבו ריקם והר' עומד שמם וחרב, על זה מוסיפים עוד לומר מהרה ה' אלוקינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים רצ"ל שהוא במעשיו כעת שמקים ביתו בישראל בזה הוא מקרב ביותר את הגאולה העתידה והנה זה עומד אחר כתלינו ותיכף יתגלה לעינינו משיח צדקנו.

*

ואפ"ל בכל ענין סעודות המצוה בעת שמחת נישואין, שהוא כעין סעודה לגומרה של תורה, על מה שעמל ולמד החתן בימי בחרותו, כי כעת עם נישואיו הריהו פותח בלימוד שונה ונעלה יותר, וכנ"ל דהשרוי בלא אשה שרוי בלא תורה. ואמנם העיקר צריכים לראות להיות בכלל מוסיף והולך תמיד.

ב"ה בחתן זה אשר הוא חוטר מגזע אבות הק' זי"ע, רואים אשר צהלתו בפניו משמחת התורה, וכעת עולה לירושלים עיה"ק, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים (ישעי' ב, ג), ובוודאי יעמוד לו זכות אבות אשר גם החתן וגם הכלה המה נכדי בית צאנו, לזכות להיות תמיד בשמחה.

הברכה אחת היא למחותן שליט"א לאורך ימים ושנים טובות, אשר ב"ה השמחה שרויה במעונו,

יום שישי פר' שלח כ' סיון

לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה אריה נ"י בן הר"ר יוסף שמואל גולדשטיין מאלעד (ב"ר פסח ז"ל, וח"ר יהושע העשל ורובל ז"ל).

יום ראשון פר' קרח כ"ב סיון

אחה"צ נכנס מרן שליט"א למעון הקודש בקרית צאנז. אחר תפילת מנחה סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן משה יהודה ליב נ"י בן הרה"ח ר' מרדכי צבי ברנשטיין גבאי בית מדרשנו ברמות, ע"ב הרה"ג ר' יעקב מאיר קראוס שליט"א שו"מ בישיבה"ק (חתן הג"ר אפרים פישל ויזל שליט"א מפעיה"ק).

היום שיגר כ"ק מרן שליט"א מכתב קודש לאנ"ש בבארא פארק, לקראת הרחבת והגדלת בנין בית מדרשנו בעיר, וזהו תוכנם:

למע"כ אנ"ש ונדיבי עם היקרים, השי"ת קרנכם בכבוד ירים.

ישמח לבי לשמוע תמידין כסדרן על היות בית המדרש דקהילתנו הק' בבארא פארק יצ"ו אכסניא מפוארת לתורה ולתפילה, וב"ה עולה כפורחת מתוך אחדות של אנ"ש שכוונתם שלימה להתחזק בתורה וביראת שמים.

והנה בלעה"ר הולך וגדל מספרם של בני הקהילה, ומקום בית מקדש מעט זה נעשה צר מהכיל את כולם, והוא כורח השעה להרחיב גבולות הקדושה למען יוכלו להתפלל ולעסוק בתורה במקום מרווח המרחיב דעת האדם.

על זאת שמחתי לשמוע הקול מבשר טוב מבני יקירי הרב והאב"ד דקהילותינו הק' בארה"ב שליט"א, כי אכן קימו וקבלו עסקני וראשי הקהילה החשובים להרחיב אי"ה בקרוב את בית המדרש שיהיה בית יותר גדול בו מגדלין תורה ותפילה בדרך אבוה"ק, וגם יחד לבנות בסמוך לו מקוה טהרה שהוא נחוץ למאד.

תחזקנה ידי כל העושים והמעשים על הזכות הגדולה שנתגלגלה לידם, ואת אחי אנכי מבקש שיעמדו לימין בוני הבית, ונא יקח כל אחד חלק של שותפות בזה בסיוע ותמיכה בעין יפה וברוח נדיבה, למען יוכלו להשלים הגדלת זה הבנין בהוד והדר כיאה לבית ה'.

במהלך הסעודה כיבד מרן שליט"א את גיסו המחותן הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א לשאת דברים לכבוד השמחה. כמו"כ נשא דברים המחותן הרה"ג רבי יצחק שמואל שוורץ שליט"א אב"ד חסדא. בהמשך קם מרן שליט"א לריקוד של שמחה משך זמן יחד עם כל יושבי בימת הכבוד.

ובירכו ברכהמ"ז. בברכה"ז על הכוס התכבד המחותן הרה"ג ר' אהרן מוטצען שליט"א מירושלים, שש ברכות - הגה"צ כ"ק גאב"ד קרית הבעש"ט שליט"א, ברכה אחרייתא - הסב הרבני מוה"ר אפרים זלמן בעק הי"ו. וחילק מרן שליט"א כוס של ברכה, וחזר לביתו.

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן ישראל משה נ"י בן הרה"ח ר' אברהם צבי בלומנטל מפעיה"ק (ב"ר ברוך ז"ל, וחתן להבחל"ח הג"ר גדליה יעקובוביץ שליט"א רא"כ מעלי דשבתא פעיה"ק), ע"ב הרה"ח ר' מרדכי מאיר שטמר יו"ר מכון תפלה ישרה (ב"ר שלום מפעיה"ק).

אח"כ נכנס לקו"פ כ"ק האדמו"ר מראחוב שליט"א עם בנו הבה"ח החתן ישעי' נ"י מבחירי תלמידי ישיבה"ק, לרגל שמחת נישואיו.

יום חמישי פר' שלח י"ט סיון

בערב סידר מרן שליט"א חופה וקידושין אצל החתן ישראל צבי נ"י בן הרה"ח ר' אלחנן דוב קליין מב"ב (ב"ר נפתלי מקרית גת, וח"ר ברוך גוטמן מב"ב), ע"ב הרה"ח ר' אריה לוק מפעיה"ק (ב"ר בן ציון מפעיה"ק, וח"ר חיים אריה לוינשטיין מפעיה"ק).

אח"כ נכנס מרן שליט"א לקליינע זאל שבביתו נאוה קודש, שם התאספו קרוב למאה בחורי חמד הנמנים על חבורת הקודש 'דעם רבינ'ס חבורה', לקראת יציאתם לשבות בצוותא חדא על שב"ק, יחד עם הרה"ג רבי אברהם יעקב ברגר שליט"א. מרן שליט"א עורר בפניהם במילים ספורות (על מנת שלא לעכבם ולהפסידם מסדרי הלימוד הקבועים) על החובה המוטלת על כל אחד ואחד להיות תמיד מוסיף והולך, וככל שמתעלים ישנם עוד ועוד נסיונות, וצריך לידע לבל להרפות אלא להתגבר עליהם ולהמשיך בכל עוז. ואמר מרן שליט"א כי בוודאי זכות הוא לו ועבורם ובעבור כל ישראל, ופעמים הרבה בעת שפותח ורואה הפתקים שמכניסים אליו מדי שבוע בשבוע עולים אצלו הרהורי תשובה. אח"כ האציל עליהם מרן שליט"א מברכות קדשו לסייעתא דשמיא ושיזכו לעבוד את ה' מתוך שמחה בקיום הפסוק 'שבתי בבית ה' כל ימי חי', ויהיה להם תמיד מכל טוב.

אח"כ עברו כל הבחורים בסך וקיבלו מידי הקודש כתשורת הוקרה את ספה"ק 'יושר דברי אמת' הנלמד על הסדר בתקופה זו במסגרת החבורה. אחר תפילת ערבית נסע מרן שליט"א על שב"ק למעון הקודש בקיסריה.

לערב, כן תוכלו לבטל את זו. ולכאו' צ"ב וכי מפני שאין ביכולתם לערב גבולות היום והלילה, שוב אינם יכולים לחלוק על אהרן, אתמהה. ודון מינה, וכי אהרן גופיה היה בכוחו להפך גבולות היום והלילה.

במדרש תנחומא (פרשת תצוה) עה"פ (שמות כו, כ) ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית וך ילמדנו רבינו, קטן לכמה נימול. כך שנו רבותינו, קטן נימול לשמונה. מה טעם, כשם שנימול יצחק אבינו. והיא פליאה עצומה, זיל קרי בי רב הוא, ומהו ששואל קטן לכמה נימול. כן צ"ב מה שהסמך שאלתא דא לפרשת תצוה. וגם מה שהשיב כשם נימול יצחק אבינו תמוה הלא מקרא מלא אמר הכתוב (ויקרא יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו.

מענין לענין באותו ענין יש להקשות בהא דילפינן למצות מילה שהיא ביום השמיני מקרא דוביום השמיני ימול בשר ערלתו, והא כבר כתיב לעיל מיניה (בראשית כא, ד) וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אותו אלוקים, וכשם דילפינן מיניה לענין שאשה אינה מחויבת למול את בנה, דדרשינן (קידושין דף כ"ט ע"א) אותו ולא אותה, שפיר נילף גם לענין זמן המילה שהיא ביום השמיני, ולמה הביא ממרחק לחמו.

*

ויתכן לפרש כל אלו על דרך דרוש ופטפוטי דאורייתא, בהקדם מה ששקלו וטרו הפוסקים בארוכה בגדר דין יום שנתארך ע"י גם ולא שקעה החמה בעונתה כענין שמצינו (יהושע י, יב) שמש בגבעון דום, אם נידון הזמן כיום לכל דבר או כלילה. וכבר קדם מאמרנו בזה באריכות והבאנו מש"כ בזה בספר טירת כסף (פרשת בראשית, דרוש ב) שהביא להוכיח מהא דאיתא במסכת תענית (דף כ"ה ע"א), ת"ר, פעם אחת עלו כל ישראל להגל לירושלים ולא היה להם מים לשתות. הלך נקדימון בן גוריון אצל ארון אחד, אמר לו הלויני שתים עשרה מעיינות מים לעולי רגלים ואני אתן לך שתים עשרה עינות מים. ואם איני נותן לך, הריני נותן לך שתים עשרה כבר כסף. וקבע לו זמן. כיון שהגיע הזמן ולא ירדו גשמים, בשחרית שלח לו שגר לי או מים או מעות שיש לי בידך. שלח לו עדיין יש לי זמן, כל היום כולו שלי

כבר אמז"ל בב"ב ג' ע"ב שהעוסק בבנין ביהמ"ק וביהמ"ד הנקרא מקדש מעט עוסק באורו של עולם, וישאו כולם ברכה מאת ה' שימלא כל משאלות לבם לטובה עד בלי די, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתומ"צ ודורות ישרים ומבורכים, מתוך רוב נחת ואושר דלעילא לאויוש"ט אכ"ר.

בברכה מרובה בכללות ובפרטות לכל מיולי דמיטב, ידידכם
חי"ק

"סעודת הוואך-נאכט"

בשעה 9.45 אחר תפילת ערבית נכנס מרן שליט"א לקליינע זאל שבביתו נאוה קודש, שם נערך סעודת הוואך נאכט לכבוד השמחה במעון הקודש בהולדת הנין בן לנכדו הרה"ג ר' יעקב מאיר משולם שליט"א מפעיה"ק, בן הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א, וחתן הרה"ג רבי יחזקאל היילפרין שליט"א דומז"צ בית מדרשו ברמות ומראשי ישיבה"ק לצעירים שפע חיים בירושלים, נכד כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א וגאב"ד ראדומישלא שליט"א. הסעודה נערכה בהשתתפות בני המשפחה, ובני החבורה של בעל השמחה שליט"א.

מרן שליט"א שתה יי"ש ואיחל לנכדו בעל השמחה שליט"א לבנו הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א ולמחותן הגר"י היילפרין שליט"א דומז"צ בית מדרשו ברמות, ולכל הנוכחים.

מרן שליט"א נטל ידים לסעודה והביאו לפניו דגים בשר וקאמפט. במשך כל זמן הסעודה זימרו הנוכחים ניגוני שמחה לכבוד השמחה.

לאחר מכן נשא מרן שליט"א מדברות קדשו לכבוד השמחה, וזהו תוכנם:

יש ליתן טעם לשבח כמה שנהגו לערוך סעודת 'וואך-נאכט' בלילה שקודם הברית, מה שלא מצינו כן בשום מצוה, בפרט שביום הברית עצמו כבר נוהגים ממילא לערוך סעודת ברית שהיא סעודת מצוה, ומה יתן ומה יוסיף לנו סעודה זו בלילה. ויש שהסמיכו לכך מקור מדברי חז"ל בגמ' (ראה בדג"מ יו"ד סי' קע"ח שציין מקור בגמ' ב"ק דף פ' ע"א ותוס' ד"ה לבי ישוע הבן, ופי' דקאי על לילה שלפני המילה).

בתוה"ק בפרשתן (במדבר טז, ה) בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו, ופירש"י בשם מדרש בוקר, אמר לו משה, גבולות חלק הקב"ה בעולמו, יכולים אתם להפוך בקר

ובניהם וכל מי שיצא עמהם וכו', ורבותינו אמרו לא ביקשו ישראל למול במצרים אלא כולם בטלו המילה במצרים חוץ משבטו של לוי וכו', והיה הקב"ה מבקש לגאלן ולא היה להם זכות. מה עשה הקב"ה קרא למשה ואמר לו לך ומהול אותם. וי"א שם היה יהושע שמל אותם וכו'. והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול. אמר הקב"ה שיעשו הפסח וכיון שעשה משה את הפסח גזר הקב"ה לד' רוחות העולם ונושבות בג"ע מן הרוחות שבגן עדן הלכו ונדבקו באותו הפסח וכו', והיה ריחו הולך מהלך מ' יום. נתכנסו כל ישראל אצל משה אמרו לו בבקשה ממך האכילנו מפסחך מפני שהיו עייפים מן הריח היה אומר הקב"ה אם אין אתם נימולין אין אתם אוכלין וכו', מיד נתנו עצמן ומלו, עי"ש. וקשיא טובא דהרי לחד מ"ד (יבמות דף ע"ב ע"ב) אפי' מילה שלא בזמנה אין מלין בלילה, ותירץ שם די"ל דכיון דאותו לילה כיום יאיר (זוה"ק פרשת בא, דף ל"ח ע"א) הו"ל כמו יום לכל הדינים שבתורה ושפיר מלו בלילה.

ובזה מביא שם החיד"א פרפרת יקרה בשם הרב המופלא מהר"ח אלפנרדי זלה"ה שפירש מאמר הכתוב (תהלים עד, טז) לך יום אף לך לילה אתה הכינות מאור ושמש, דהכוונה לך יום היום מתייחס אליך, שמצינו שמייחד שמו על יום דווקא גבי אורה נזכר שמו ית' משא"כ בחושך אין כבודו ליחסו אליו ית' ולייחד שמו עליו, וכדילפינן (ב"ר ג, ו) מדכתיב (בראשית א, ה) ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה. והשתא אמר אף לך לילה כלומר מצינו לילה אחת שנתייחסה אליך והוא ליל הפסח שיצאו ישראל ממצרים דכתיב (שמות יב, מב) ליל שימורים הוא לה', ומאי שנא לילה זו, על זה אמר אתה הכינות מאור ושמש כלומר אותה הלילה היתה מאירה להם כיום וזרחה להם השמש, ולכך נתייחסה אליך, וזהו אף לך לילה כלומר לילה אחת היתה ופרסמה הכתוב.

וכ"ק מרן אאדמו"ר זצלה"ה (דרוש לפר' עקב) האריך דכל זה תליא בפלוגתא בגמ', דהנה בגמ' (חגיגה דף י"ד ע"א) דאמר ר' יהודה אמר רב עשרה דברים נבראו ביום ראשון וכו' מדת יום ומדת לילה דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ויל"ב מהו מדת

הוא וכו'. במנחה שלח לו שגר לי או מים או מעות שיש לי בידך וכו'. נקדימון נכנס לבית המקדש כשהוא עצב. נתעטף ועמד בתפלה, אמר לפניו, רבש"ע גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך עשיתי שיהו מים מצויין לעולי רגלים. מיד נתקשרו שמים בעבים וירדו גשמים עד שנתמלאו שתים עשרה מעינות מים והותירו. עד שיצא אדון מבית המרחץ, נקדימון בן גוריון יצא מבית המקדש. כשפגעו זה בזה, אמר לו תן לי דמי מים יותר שיש לי בידך. אמר לו יודע אני שלא הרעיש הקב"ה את עולמו אלא בשבילך, אלא עדיין יש לי פתחון פה עליך שאוציא ממך את מעותי, שכבר שקעה חמה וגשמים ברשותי ירדו. חזר ונכנס לבית המקדש, נתעטף ועמד בתפלה ואמר לפניו, רבש"ע הודע שיש לך אהובים בעולמך, מיד נתפזרו העבים וזרחה החמה. באותה שעה אמר לו האדון, אילו לא נקדרה החמה, היה לי פתחון פה עליך שאוציא ממך מעותי, ע"כ.

והקשה בטירת כספ שם, דמה הועיל לנקדימון שזרחה השמש, הרי סוף סוף ירדו הגשמים לאחר שהעריב היום, ואי משום שנעשה גם וזרחה השמש, אפ"ה דינו כלילה והגשמים ירדו ברשות ההגמון, והיאך פטר נקדימון את עצמו ממה שהתחייב לשלם, יעו"ש מה שביאר בזה. ואולם פשטות הדברים דכיון שזרחה השמש כאור יום הו"ל דין יום, אע"ג שכבר הגיע הזמן הרגיל של הלילה.

וענין זה יש בה אריכות גדולה בהרבה ראיות לכאן ולכאן, וחדא פלפלתא טבא נביא על רגל אחת, דהחיד"א בספרו שמחת הרגל (כפיסקא א"ר אלעזר בן עזריה וכו') האריך בהאי עניינא, ובתו"ד כתב שבתשובות יד אליהו (סימן נ"א) הביא מה דאיתא במדרש (פרקי דרבי אליעזר, פרק כ"ח), שבאותו לילה שיצאו ישראל ממצרים מלו את עצמם, וכדאיתא באריכות במדרש (שמו"ר יב, ה) אמר ר"ש בן חלפתא כיון שיצאו ישראל ממצרים אמר הקב"ה למשה הזהר לישראל על מצות הפסח כל בן נכר לא יאכל בו וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אותו וגו' (שמות יב, מג-מד), כיון שראו ישראל שפסל לערלים לאכול בפסח עמדו כל ישראל לשעה קלה ומלו כל עבדיהם

זו. ואמנם להנ"ל שישנה בחינה שלילה כיום יאיר שוב הו"ל יומא אריכתא, וי"ל שכן היה אצל אהרן הכהן שזכה לבחינה זו שהיה למעלה מן הזמן, ולא שקעה השמש לגביו, וכשם שיהיה לעתיד לבוא שיהא אור הלכנה כאור החמה, ולילה כיום יאיר, וכבקשתינו 'תאיר כאור יום חשכת לילה'. ובכן, אהרן הכהן המשיך קדושה זו שתזרח לעתיד לבוא, שלא ירד עליו הלילה וא"כ אצלו לא תם היום אלא הכל היה יומא חדא אריכתא.

והבאנו זה עתה (בס"ג פר' נשא העעל"ט) דברי הגה"ק החתם סופר זי"ע (דרשות חת"ס ר"ה, דרוש ב, ר"ה תק"ס) כי כאשר הימים מקודשים הם מתאחדים זה עם זה, כי רק בגשמויות הימים חלוקים זה מזה, כי עצם התחלקות הזמן היא בריאה גשמית, אבל בקדושה העליונה אין בה התחלקות זמנים, ובשמים ממעל ככל שהדרגה הרוחנית גבוה יותר, כך מתאחדים ומתקבצים הימים להיות כאחד, וזה שאמרו יומו של הקב"ה אלף שנים (ב"ר י"ח, ה) כי אינן נפרדים זה מזה, ולולי שיש למעלה ששה מדרגות הידועים הנקראים ימי בנין כל ימות עולם כידוע ליודעים, לולי כן לא היינו מיחסים כלל פירוד ימים למעלה. ובערבי נחל (פר' חיי, דרוש א) האריך בענין זה, ובתו"ד שאצל הצדיקים ככל שגוברת הקדושה כך נמשך היום, ובכוחם להאריך את היום ללא שיעור, כל צדיק לפי בחינתו.

*

מעתי י"ל, דאם אהרן הכהן היה ביכולתו להפך לילה ליום, ודאי שהיה ביכולת אברהם אבינו לעשות כן. ועפי"ז יתורץ מה שהקשו המפוי' על מה שכתב רש"י עה"פ (בראשית יח, א) וירא אליו ה' באלוני ממרא, הוא שנתן לו עצה על המילה, וכי אברהם אבינו היה צריך עצה על המילה, הוי דן ק"ו בעצמך, מאחר שמסר נפשו לירד לתוך כבשן האש ללא שימלך בעצה תחילה.

ויתכן לומר דאצל אברהם אבינו עמוד העולם בשעה שהחשיך ובא לילה יום שמיני, אותו יום גדול שעליה אמר לו הקב"ה ואתנה בריתי ביני ובינך או אז שרתה בו אורה והיה לילה כיום יאיר ממש, כמו שהיה ביציאת מצרים, בבחינת לילה כיום יאיר. וביותר י"ל

יום ולילה דמשמע חוץ מעצם היום והלילה נברא מדת יום ולילה, וי"ל פ' דענינה הוא דס"ל לרב דהגדרת יום ולילה אינו ע"פ זריחת השמש ושקיעתה אלא על פי מדת הזמן, וגם כשלא ישקע החמה בזמנה והשמש יעמוד מ"מ כאשר תעבור מדת היום יהא בו דין לילה, ומאן דלא דרש הכי מהאי קרא ס"ל דקביעת היום תלוי בזריחת השמש, עי"ש (וראה מנחת יהודה וירושלים, שם אות ד, ד"ה ולהנ"ל, ובשו"ת דברי יציב, או"ח סי' ק"ח-ק"י).

*

זה עתה (ד"ת ליל שב"ק פר' בהעלותך העעל"ט) הבאנו מילי דאבות, מה שפירש כ"ק מרן אאדמו"ר זצלה"ה (דרוש פר' בהעלותך תשל"ט, הובא ביציב פתגם שם) מאמר חז"ל 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה', עפי"ד המדרש תנחומא (תצוה, ג) שאמר רבי חנינא סגן הכהנים, אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה נסים היה במנורה, משהיו מדליקין אותה מראש השנה לא היתה מתכבה עד שנה אחרת, ע"כ. ודיבר מרן אאדמו"ר זי"ע בקדשו, דעד"ז י"ל כי אצל אהרן כהנא קדישא אחר שהדליק המנורה שוב לא נכבה כלל, והיתה מאירה והולכת כל ארבעים שנה, עד שלא הוצרך שוב לשנות ולהדליק. וז"ש בהעלותך את הנרות פעם אחת, אז אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, לעולם. וזהו שבחו של אהרן שלא 'שינה' היינו שלא הוצרך לשנות ולהדליק עוד שנית, כי בכח הדלקה הראשונה נשארה דולקת מאליה, להעלות נר תמיד, והבן.

ויל"פ שעל זה רמז הכתוב ואתה תצוה וגו' להעלות נר תמיד, וכבר נתחבטו לפרש מ"ש תמיד עיין ברש"י ושאר המפוי', ולהאמור י"ל דרמז הכתוב דמי שיזכה יספיק לו להדליק פעם אחת בלבד ותהא המנורה דולקת לעד, ובכך יתקיים אצלו המצוה כראוי, והבן.

ברם עדיין אתנו המקום לבאר, דלכאורה קשה דהרי נצטוו להטיב ולהדליק בכל יום את הנרות, ואף כי יש דס"ל (עיין חידושי הגר"ח פ"ג מתמידין ומוספין ה"י; כלי חמדה פרשת תצוה) כי עיקר המצוה היא שתהא המנורה דולקת, אכן רבים ס"ל דהמצוה היא עצם ההדלקה, ומעתה היאך קיים ר"ח סגן הכהנים מצוה

כתוב בן שמונת ימים ולא ביום השמיני, ונמצא שאחד ששרוי במדרגה כזאת שלילה ביום יאיר ממש, יכול אכן מיד למול.

מעתה יבואר מה שאמר משה רבינו לקרח ועדתו, דהנה כאמור אהרן הכהן הדליק המנורה רק פעם אחת כי בגודל מדרגתו נשתנו אצלו סדרי הזמנים. לכך אמר משה רבינו לקרח להעמידו על טעותו כשעירער על כהונתו של אהרן הכהן, ואמר האם יכול הנך להפוך לילה ליום, כשם שאהרן בקדושתו המשיך שינוי הזמנים והספיק לו להדליק פעם אחת המנורה, כי נתהפך אצלו בחי' הלילה להיות הכל יום אחד. וז"ש בוקר ויודע ה', וכי ביכולתך ג"כ להפך סדרי בראשית ולעשות מהלילה בוקר, שאז יתכן שאתה עולה על אהרן במדרגתך, אך אם זה בכוחך ואין אתה דומה לו במעלה זו, אין לך מה לערער על כהונתו.

בכך יש ליתן טעם על שנהגו לערוך סעודת 'וואך-נאכט' בלילה שקודם הברית, דאמנם בעוה"ר אנו רחוקים מדרגה עליונה זו שיהא אצלינו הלילה בבחי' יום, אבל מכל מקום כיון דישנה מדרגה ומציאות כזאת, נמצא שכבר כעת הוא זמן המצוה ממש, אלא דלפי מצבינו אנו בגדר פומא היא דכאיב לן וא"א לנו לקיים המצוה בפועל, אבל כח המצוה כבר מאיר וזורח לכך ששים ושמחים בסעודה של מצוה.

וביותר י"ל דהנה אבי הבן מברך להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, ומבואר בספה"ק דבכל ברית מילה יורד שפע קודש מן השמים מקיום המצוה לראשונה על ידי א"א, והרי אצל אברהם היה לילה ביום יאיר וקיים המצוה מיד כשנכנס יום השמיני, לכך לזכר קבעו לעשות סעודה מצוה כבר בערב לעורר בכך זכותו של אותו צדיק שבכוחו אנו מקיימים המצוה גם כיום.

*

ויתכן עוד עפי"מ דאיתא במדרש (ויק"ר יג, ג) אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא וכו' עיי"ש, והרבה האריכו בזה שהלא אחד מעיקרי אמונתנו שזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא ית"ש (עיי' יפה תואר שם; תולדות, פרשת שמיני; בני יששכר, מאמרי חודש סיון, מאמר ה, אות ט; שם אות יח). ולפי דברינו יל"פ דעל ידי שבזמן הגאולה

על פי מה דאיתא במדרש (פרקי דר"א, פרק כ"ט) שהיה זה ביום הכיפורים, שעל יום זה מבואר בספרים שאין בו בחי' לילה, וכל הלילה הוא ג"כ בבחי' יום, א"כ נהיה אצל אברהם אבינו כבחי' יום ממש.

ועל כן נסתפק אברהם אבינו, דמאחר שכבר האיר היום השמיני לפי ראות עיניו הזכות, שמא מחוייב הוא תיכף ומיד למול את יצחק בנו, וכשם שמלו עצמם ביציאת מצרים כאשר האיר הלילה והיה בו דין יום, או דמ"מ עליו להמתין עד זמן הבוקר של כל העולם. ועל זה נתן לו ממרא עצה על המילה, דהיינו דשפיר בדין שימול אותו כבר בתחילת הלילה שהרי אצלו היתה אז בחי' יום, וממילא מיד בכניסת ליל שמיני רשאי לקיים המצוה וזריזין מקמין למצוה כמה דאפשר.

ולכן דייק הכתוב לומר וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, ולא 'ביום השמיני', דלא נטעה לפרש דהמכוון שהמתין עד אור הבוקר, אלא בן שמונת ימים, כי לא המתין עד בוקרו של יום אלא מיד כשנכנס ליל שמיני והיה בן שמונת ימים, כאשר אצלו היה בבחי' יום מיד היה ביכולתו למול.

והנה כאמור, דענין הזה היה אצל אהרן קדוש ה' שבגודל מדרגתו הדליק המנורה פעם אחת בלבד והיה נשאר דלוק ארבעים שנה, כי אצלו לרוב דביקתו נתחברו כל השנים יחדיו להאיר באור עליון לפי הזמנים בשמים ממעל, ושמעינן דאצל הצדיק שכולו קודש לה' אין נוהג בו סדר הזמנים הרגיל בעוה"ז.

מעתה י"ל שבזה נסתפק השואל במדרש, קטן לבמה נימול, רצ"ל שאם זכה האדם להתעלות למדרגה גבוהה זו, שהלילה מאיר אצלו ונעשה בבחי' לילה ביום, האם יכול למול מיד כשנכנס יום השמיני לפי סדר העולם, או שצריך להמתין עד אור הבוקר. והסמך שאלתו לכאן כיון דאמה"כ ואתה תצוה וגו' להעלות נר תמיד, לרמוז כי מי שזוכה יספיק לו להדליק פעם אחת וכנ"ל כי קביעת היום יתארך אצלו לפי האורות בשמים ממעל. לכך נסתפק בהאי ענינא לגבי מילה וכאמור.

וע"ז השיב ואמר קטן נימול לשמונה, דאמנם כן דבאופן זה רשאי למול מיד כשנכנס יום השמיני, וראיה מהימנא לכך כשם שנימול יצחק אבינו, שבו

זמרו כנהוג 'רוממות קל בגרונם' וכו'.

בשעה 9.35 נכנס מרן שליט"א להיכל המתיבתא, תחילה נערכו שמחת הברית לבן הד"ר הר"ר אפרים פישל מאנדלבוים הי"ו מב"ב, ולבן הר"ר אברהם יצחק צבי קליין מפעיה"ק (כ"ר ברוך דוב מעיה"ק צפת, וחה"ר יוסף דוד וייצנער מפעיה"ק).

לערך השעה 10.15 החל מעמד הברית, במעמד קהל אנ"ש. בשעת הברית היה דלוק ע"ג מגש ג' נרות גדולים משעוה, וי"ב נרות יותר קטנים (כמובא ביעב"ץ). ונשמע קול המכריז העסקן הרה"ח ר' שלום שטמר, כשהוא מכריז: קוואטר - הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א. בהכרזת 'ברוך הבא' הכניסו את התינוק להיכל.

בהבאה ראשונה התכבד הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א, הבאה שניה - הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א, אח"כ נתכבדו בהבאות הרה"ג ר' אברהם שלמה זלמן היילפרין שליט"א מפעיה"ק, וכן בני הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א, ובני הגר"י היילפרין שליט"א דומו"צ בית מדרשנו ברמות. בכסא של אליהו התכבד הסב הרה"ג רבי יחזקאל היילפרין שליט"א דומו"צ בית מדרשנו ברמות. בהגבהה מכסא של אליהו התכבד הדוד הגאון רבי יעקב ישראל שמרלר שליט"א ראש הכוללים במרכז התורה. המוהל היה כ"ק האדמו"ר מדעש שליט"א סנדקאות - הסב הגה"צ גאב"ד ראדומישלא שליט"א, סנדק מעומד - כ"ק מרן שליט"א, ברכות וקריאת השם - הסב כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א, ויקרא שמו בישראל "יקותיאל יהודה". אח"כ ערכו 'מי שברך' לרך הנימול.

ואמרו עלינו וק"י (והקפיד מרן שליט"א ככלל ברית שיכרעו עם התינוק בעת אמירת ואנחנו כורעים וכו').

בסיום הברית איחל מרן שליט"א ברכת 'מזל טוב' לנכדו בעל הברית שליט"א, לסב הגה"צ גאב"ד ראדומישלא שליט"א, לסב כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב שליט"א, לסב הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א, ולסב הגר"י היילפרין שליט"א דומו"צ בית מדרשנו ברמות, וכן לשאר בעלי השמחה. לאחר מכן נתיישב לשולחן לחיים לכבוד השמחה. מקהלת המשוררים יחד עם כל הקהל הקודש פצחו בשיר וזמר משך זמן. מרן שתה יי"ש ואיחל לחיים לכל הקהל.

אח"כ נשא מרן שליט"א מדברות קדשו, וזהו תוכנם: יש להבין בנוסח שמברכין ואומרים 'כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים', והוא מגמ' שבת (דף קלז ע"ב) עי"ש, ויל"ב מהו 'כשם שנכנס לברית' וכי גז"ש או היקש הוא.

במדרש תנחומא (תוריע ס"ה) שאל טורנוסרופוס

יהא אור הלכנה כאור החמה ממילא תהא שינוי בקביעת הזמנים וממילא יהיו שינוי בכמה הלכות שהרי יהיה כולו בבחי' יום, לכן הגם שעצם מצוות התורה לא ישנו מ"מ יהא סדרים חדשים בהתאם לזמנים שיהיו אז.

על כן עושים סעודה כבר בלילה קודם יום המילה, להראות כי כך יהיה לעתיד לבוא כאשר הלילה כיום יאיר, ובכך מעוררים את הציפיה והתקווה לגאולה העתידה, עת אשר יבוא אליהו המופיע ובא בכל ברית מילה כנודע לבשר הגאולה, ויקימו מצות המילה כבר בשעה זו, אלמלי זכינו היינו יכולים למול כבר מעתה. והשתא שחסרנו כל אלה, אזי לכה"פ סועדים אנו את הסעודה לכבוד המצוה.

כל שמחת ברית מילה מקרבת את הגאולה, כדכתיב (מלאכי ב, ה) בריתי היתה אתו, ואליהו הנביא מגיע כאמור להשתתף בכל שמחת ברית מילה, ובכך נעשה התעוררות רחמים על בני ישראל להשפיע על בני ישראל די מחסורם אשר יחסר להם. וישפיע עליהם הקב"ה כל מיני השפעות טובות, וביותר להמבואר בספה"ק כי ההכנה למצוה גדולה מהמצוה עצמה, ממילא השפע שמגיע בהכנה למצוה ג"כ עולה בגדולתו. ויהי רצון שיהיו שמחות בכל בני ישראל, ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, פשוטו כמשמעו.

אח"כ סיפר הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א את העובדא הידועה מהבעש"ט הק' זי"ע המקובל ונהוג לספרה בוואך נאכט.

בברכת המזון על הכוס נתכבד הסב המחונן הרה"ג רבי יחזקאל היילפרין שליט"א דומו"צ בית מדרשנו ברמות ומראשי ישיבה"ק לצעירים שפע חיים בירושלים.

לאחר הסעודה עלה מרן שליט"א לבית בנו הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א, שם קרא קרי"ש ליד מיטת הרך הנולד שיחי'. מרן שליט"א קרא הג' פרשיות, 'המלאך הגואל' וכו', שיר למעלות אשא עיני וכו', יברכך ה' וישמרך וגו' ג"פ ועוד פסוקי דרחמי. בסיום אמרו 'וויפל נעגל' וכו'.

"יום הברית" - יום שני פר' קרח כ"ג סיון

בשעה 7.30 נכנס מרן שליט"א בבגדי שבת לתפילת שחרית בהיכל המתיבתא. בתפילת שחרית בהללוי-ה

מבשרי אחוזה אלו"ה כי כן הוא שהורע הצומח מן האדמה לא יתחיל לצמוח עד שתחילה נאבד אותו הורע בארץ וכלה ממהותו, שאי אפשר בשום דבר בעולם לקבל הוי"ה חדש אם לא יהא תחילה בחי' הביטול כאין, וכמו"כ בעניני רוחניות ועבודת השי"ת שישודתו תחילה בקשיים ונסיונות מרובים, ורק אחר יגיעה ועבודה רבה שוב יכולים לבוא למדרגות נשגבות, ואחר החשכות יזכה האדם לישועה השלימה יעו"ש.

ואפשר לומר בטעם הדבר שברא הקב"ה את העולם זה שתמיד יוקדם החושך לאור וההעדר להוי"ה, יען כי תכלית הבריאה היה בשביל ישראל שנקראו ראשית שיקבלו עליהם עול מלכות שמים שלימה בעבודת השי"ת בתורה ומצוות, ורצה הקב"ה להורות לאיש הישראלי שגם כאשר טעה בדרך ונפל לרשת היצה"ר, וכמו"כ לפעמים אין עבודת השי"ת עולה לו כפי שהיתה במחשבתו וכדו', אעפ"כ לא יסוג אחור ולא יתייאש לומר דאבדה תקוותו ח"ו, כי לא כן הוא, אדרבה יש לדעת כי כאשר נתקיים בי 'כי אשב בחושך', מכל מקום לבסוף 'ה' אור לי', ואפי' כאשר בהתחלה היה בחי' 'ברישא חשוכא' היפך מאור הקדושה, אעפ"כ ברגע אחד יכול לבוא לידי 'והדר נהורא' להדבק לאור התורה ואור הקדושה.

על כן אילו היה האדם נברא באופן המושלם והטוב, עם כל הכלים והיכולות כראוי, כאשר היה מועה בדרך ונופל לחשכים בחטאים וכו', היה חושב כי מעתה שוב אין לו תקנה ח"ו, לכך אבינו אב הרחמן המגיד מראשית אחרית ברא את העולם דייקא בבחי' זו שתחילת כל דבר יהא בבחי' ההעדר והירידה, ורק אח"כ תבוא הצמיחה והפריחה, מכך ישכיל האדם להבין כי אף אם בתחילה ישב בחושך ונפילה וכו', מ"מ בכל מצב ביכלתו להתהפך ולהשתנות מן הקצה אל הקצה, וידעו כי 'סומך ה' לכל הנופלים' (תהלים קמה, יד), וכאשר יתחזק ויתאמץ יזכה להוי"ה חדשה ולהתרומם ביותר.

וכבר ביאר בייטב לב (פר' ויגש) מאמר חז"ל (ברכות דף ד' ע"ב) מפני מה לא נאמרה נו"ן באשרי, מפני שיש בה מפלת שונאי ישראל, שנא' (עמוס ה, ב) נפלה

הרשע את רבי עקיבא אם חפץ הקב"ה במילה למה אין יוצא הולד מהול ממעי אמו, עיי"ש. ואכתי יש לכאר מפני מה לא נברא האדם בשלימות בלא שיצטרכו להסיר ממנו הערלה.

ואפ"ל בזה בהקדם דהנה רבינו הקדוש פתח את התורה שבע"פ במשנה, מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה דברי רבי אליעזר, ובגמ' תנא היכא קאי דקתני מאימתי, ותו מאי שנא דתני בערבית ברישא לתני דשחרית ברישא, תנא אקרא קאי דכתיב (דברים ו, ז) בשכבך ובקומך, והכי קתני זמן קריאת שמע דשכיבה אימת, משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן, ואי בעית אימא יליף מברייתו של עולם, דכתיב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ויל"ב מפני מה הוצרך לתירוץ האיבע"א, וכי מה לא ניה"ל בכך דקאי על קרא דקריאת שמע שצריך לקרותו כל יום ויום, וביותר קשה דהרי בתירוץ השני אכתי לא מתורץ מה שהקשה תנא היכא קאי דקתני מאימתי, וא"כ עדיין צריך לומר כתי' הראשון וא"כ למ"ל תי' השני.

ואפ"ל, עפ"י הנודע מש"כ המהר"ל (נצה ישראל, פכ"ו) דבריאת העולם נתייסדה על אופן זה, שכל יצור הנוצר בעולם אינו מקבל תוקף קיום והויה טרם שיקדים בו בחי' ההעדר וביטול, ומאז ומעולם המביע הקב"ה טבע זה דצריך שיהא העדר קודם להויה, וכן אמרו חז"ל (שבת דף ע"ז ע"ב) ברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא (וכ"ה בזה"ק פר' בראשית, דף ל"ב ע"א), דטרם כל יציר נברא הייתה הארץ תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, ורק אח"כ ויאמר אלקים יהי אור (וראה עוד בזה"ק פר' תרומה ח"ג דף מ"ז ע"ב; ובאגרא דכלה פר' בראשית).

וכענין הזה היה בגלות מצרים, כפי שהאריך המהר"ל שם, דתכלית הגלות היות יען כי היו בני ישראל צריכים לקבל התורה במעמד הנבחר הר סיני, לכך היה בהכרח שקודם לכן יסבלו בגלות מצרים, עדי נפילה לתכלית השפלות מרוב קושי השעבוד, ברוחניות ובגשמיות, ובכך הוכשרו להתחדש שיכלו לקבל תורה מפי עומה אורה, (וראה בענין זה ברכ טוב, פר' תבוא).

וכאמור דרק ע"י ההעדר והחשכות תבא אח"כ האור והשמחה, על זה אנו שמחים כבר מבעוד ליל, להורות שכל החשכות ובחי' לילה הוא ההכנה לבחי' האור והבוקר, אשר זה עצמו בחי' הערלה שעל ידה יזכו להכנס לבריתו של אברהם אבינו שהוא בחי' אור וזרח, ע"ד מה שמצינו במשה רבינו ע"ה שנולד מהול (סוטה דף י"ב ע"א) וכתוב ביה (שמות ב, ב) ותרא אותו כי טוב ודרשו חז"ל (שם) שנתמלא הבית כולו אורה.

והנה מרן אאדמו"ר זי"ע דיבר בקדשו תחת אחד השיחים ליתן טעם למנהג ישראל דכל מסכתא מתחיל בדף ב"ת, ולא בדף אל"ף, כי הנה מצינו בחז"ל (נדרים דף ל"ח ע"א; שמו"ר מא, ו; ירושלמי הוריות פ"ג ה"ה) שכל מ' יום שעשה משה למעלה היה לומד תורה ושוכח ומשהשלים מ' יום נתן לו הקב"ה במתנה שנא' (שמות לא, יח) ויתן אל משה, יעו"ש. והרמז בזה לכל אחד ואחד הניגש אל הקודש לעסוק בתורת ה', ואף כשכבר עוסק והוגה בה יום ושבע, חודש ושנה, והנה עדיין אין עולה בידו מאומה והוא משכח תלמודו ואינו זוכר ומבין לאשורם את דברי התורה שלומד. והריהו עדיין כנייר חלק שאין בו מאומה. אף על פי כן אין לו להתייאש ח"ו, ולא ירפה מלעסוק בתורה יום יום, כי בסוף יזכה שכל הדפים יתמלאו למפרע. ועל כן אמרו בגמ' גיטין (דף מ"ג ע"א) אוקים רבה בר רב הונא אמורא עליה ודרש והמכשלה הזאת תחת ידיך אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן, דע"י המכשול נתהוה התיקון, לכך מותרים נייר חלק בתחילה להורות שכך הוא דרך קנין התורה בבחי' חשוכא והעדר קודם להווייה ונהורא, וכאמור.

מעתה יבואר היטב דברי הגמ' בריש ברכות, דהקשו תנא היבא קאי, וכשאלה זו טמונים ב' תמיהות, האחד מפני מה פתח בדבר שאינו טוב דקתני מאימתי וכו' משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן, והיינו כהנים שנממאו ומבלו והעריב שמשן וכו', ועוד היה תמה היאך בכלל יפתח האדם ויגש לעסוק בתורה אחר שסבבוהו קשיים רבים ומניעות הרבה כל כך. ועוד זאת הקשה ותו מאי שנא דתני בערבית ברישא לתני דשחרית ברישא. ועל

לא תוסיף קום בתולת ישראל, אמר רב נחמן בר יצחק אפילו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקודש שנא' סומך ה' לכל הנופלים. וביאר ע"פ האמור דהחשכות גופיה היא היא שמביאה צמיחת האורה, וז"ש נפלה לא תוסיף כאשר יפלו לעומק שאין אחריה נפילה זה עצמו גורם שיהיה אח"כ קום בתולת ישראל, וכמו שהיה במצרים כנ"ל מהמהר"ל (וראה באר מים חיים, פר' ויצא, עה"פ ואלוקי יצחק).

וזה שאמר יוסף לאחיו השבטים כאשר התגלה להם (בראשית מה, ד) גשו נא אלי וגו', דרמזו להם פשר דבר מפני מה נתגלגל שימכרוהו מצרימה, ונהיה עבד ושוב נתנוהו לבית הסוהר, כי כל זה לאשר שהיה מעותד לכתר מלכות להיות מושל בכל ארץ מצרים, ועד אשר על ידו נצלו כל זרע יעקב ובית ישראל, לכן בהכרח היה שיהיה תחילה בחי' ירידה והעדר, וז"ש 'גשו נ"א אלי, נ"א נוטריקון אות נו"ן, רמז לאות נו"ן שלא אמרה דוד באשרי דרומזו על נפילה רבת, וסמכה דוד ברוח הקודש להודיע דאדרבה מתוך הנפילה עצמה תצמח הישועה וההתרוממות יען כי 'סומך ה' לכל הנופלים', דיקא, עי"ש.

וי"ל שעל כן נברא האדם בערלה, דערלה מורה על הקליפות הטמאות בחי' ר"ע ל"ה (יעוין בס' הליקוטין, פר' תרומה, ובפי' הרמ"ז על הוזה"ק ח"א דף צ"ח ע"ב), ללמד כי רק מתוך החשכות והירידה יוכל האדם להתרומם למעלה רמה ברוחניות וגשמיות לזכות לאות ברית קודש בקדושה העליונה בחותם המלך.

וכעת לחש באזני מחותני גאב"ד ראדומישלא שליט"א, די"ל דזהו שאמרו חז"ל בפסוק זה שהראה להם שהוא מהול, והיינו שרמזו להם ענין האמור שבתחילה צריך להיות בחי' ירידה ונפילה ורק אח"כ יבואו לבחי' הווייה. כשכל זה נסבב מן השמים שיבוא אליו קושי גדול כל כך על מנת שיוכל להתעלות ולבוא לגדלותו, ודפח"ח.

מהאי טעמא נהגו לעשות סעודה בליל שקודם הברית הוא סעודת 'וואך נאכט', מה שלא מצינו שיעשו כן בשאר מצוות התורה, כי בכך מרמזים טעם הדבר שלא נברא האדם מתוקן בשלימות וצריך לתקנו להסיר הערלה ממנו, להורות כי כל זה לפי סדר הבריאה אשר ברישא חשוכא והדר נהורא,

וב"ה אף זכינן היום לחזקה כשנערכו כאן ג' בריתות. יעזור השי"ת ויטול כל אחד ואחד לביתו משמחה זו אורה ושמחה וששון ויקר, וכל אלו שצריכים להושע יושעו בבני, פריילעכע און לעכטיגע קינדער, ולרוב נחת מכל צאצאיהם, לגדלם לתורה לחופה ולמעש"ט. ויזכו הכל לישועות והצלחות מאת הבורא ית"ש, ולכל הברכות הרמוזים ב'אורה ושמחה וששון ויקר', ומלבד הדרשות בענייני רוחניות שדרשו חז"ל בגמ' (מגילה דף ט"ז ע"ב) דקאי על מילה ותורה יו"ט ותפילין, הרי זה כולל גם ברכות בגשמיות, שישרור האורה והשמחה בכל בתי ישראל, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם, ונוכה לקול ששון וקול שמחה, ולישועת ה' בגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

בסיום דברות הקודש עברו הקהל לברכת מזל טוב לפני הקודש. ובסיום נכנס לביתו נאו"ק.

סעודת הברית נערכה באולמי מרכז החדש פעה"ק, ונקראו לה לומדי מסגרת מפעל הש"ס 30 דף גפ"ת לחודש במרכז התורה. בשעה 11.30 הופיע מרן שליט"א בהדרו לסעודת הברית ונטל ידיו לסעודה, והביאו לפני מרן שליט"א דגים מרק בשר בשר בהמה פערפל וקאמפוט. אחר בשר הבהמה איחל מרן שליט"א לחיים על יין. במהלך הסעודה נשא הבעל שמחה הרה"ג ר' יעקב מאיר משולם שליט"א דרוש בענין המילה ובענייני הפרשה. כן נשאו דברים הסבים כ"ק האדמו"ר מסטראפקוב והגה"צ אב"ד ראדומישלא שליט"א. וזמרו 'יום ליבשה'.

בשעה 1.00 בצהרים ברכו ברכה מ"ז. ברכה מ"ז על הכוס בירך - הגה"צ אב"ד קרית צאנז נתניה שליט"א. ואמרו 'נודה לשמך' וכו', 'הרחמן' לברית מילה התכבד לזמר המחותן הרה"ג רבי יחזקאל היילפרין שליט"א דומו"צ בית מדרשנו ברמות. לאחמ"כ נפרד מרן שליט"א מכל הקהל וחזר לביתו.

כל אלו תירץ ואמר תנא אקרא קאי וכו', ועוד תי' ואי בעית אימא יליף מברייתו של עולם, וזה גופא שביקש ללמד הכא דכשם שבברייתו של עולם היה בחי' ההעדר תחילה ורק מתוך כך באו לבחי' הוויה, כן ידע האדם כשבא לעסוק בתורה כי כל ההתחלות קשות, ואכן בתחילה יפול ויבוא לבחי' טומאה בירידה ונפילה, ברם לאחר מכן יזכה להתעלות מעלה מעלה. וכך הוא סדר קבלת התורה שלא יעלה בידו מיד בקל כי אם מתוך קשיים ונסיגות, וסופו שיבוא לידי עליה להתעלות מעלה מעלה.

לכך מברכים את הרך הנימול בהכנסו לברית כשם שנכנס לברית שעיקרו מורה על קבלת עול מלכות שמים גם כאשר הקשיים מסוכבים את האדם ואין עולה בידו בניקל, וכגון דב"ז שנולד כשהוא ערל, וצריך להטפת דם כדי להסיר הערלה, כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים, כי עיקר קבלת עול מלכות שמים הוא בבחי' זו של העדר קודם להוויה, וכדאמרו חז"ל (ב"ר סו, ד) צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלום, ואין הכוונה רק ליסורי הגוף ממש, אלא ב'תורה' מצינו שאמרו חז"ל (אבות ו, ד) וחיי צער תחיה, וכן ב'חופה' אחז"ל דקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, וכן קשים להכין כל ההצטרפויות וכו', אולם יש לדעת כי דיקא על ידי אותו הקושי יכולים אח"כ להתעלות לעבוד את השי"ת בשלימות, ואז יקויים בו הכתוב (תהלים קכח, ב) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך.

*

יום זה הוא יום גדול בו נשלחו אגרות שניות (אסתר ה, ט), כשעל יום זה נאמר (שם פסוק טז) ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. ויום זה מסוגל לישועות לדורי דורות, כי כל גם שאירע נשאר הרשימו לעד, והשפעת הקדושה הוא לעולם.

בחצרות קדשינו

לאחמ"כ הציגו הר"ר מרדכי משה ניימאנן הי"ו והר"ר יהושע פרקש הי"ו את תוכניות הבנייה וההרחבה, וענו לשאלות הציבור בהרחבה.

מעסקני המגבית נמסר כי אנ"ש כולם נענים בהתלהבות ובעין יפה ללא יוצא מן הכלל, ונוטלים על עצמם סכומים נכבדים מאד כדי לפאר את בית ה'.

תכונה והתרגשות בקרב אנ"ש בארה"ב לקראת ועידת שבת 'זכרוננו' לבני שישים ומעלה

תערך בעז"ה בשבת קודש פרשת מטות-מסעי במלון ארמון קנעטיקייט, בראשות הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א

בקרב קהילתנו הק' בארה"ב ניכרת התכונה לקראת שבת התוועדות היסטורית שתערך במתכונת ייחודית, בה יטלו חלק אנשי שלומנו בארה"ב בני 60 ומעלה, שבת קודש פרשת מטות מסעי, ז"ך בתמוז, ובה יעלו את זכרוננו הבהיר של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע, עם כניסת שנת השלושים להסתלקותו לישיבה של מעלה. בראש המשתתפים יהיה הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, ובמהלך השבת יעלו התלמידים זכרונותיהם מהימים בהם שהו בצל קדשו של אבינו רוענו כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע.

הכינוס יגבש את כל אנ"ש הוותיקים בארה"ב ותפיה רוח חיים של קדושה והתקשרות אל אילן החיים, כאשר הוא יתקיים סמוך ונראה ליומא דהילולא קדישא של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע. ההשתתפות בשבת תהיה כולה של התלמידים שזכו לראות עבודת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ויעלה ויבוא ויגיע זכרון מורשתו הטהורה של מרן זי"ע תורתו ועבודתו הקדושה לשעה ולדורות, וכל פעולות הקודש שנעשו להעמיד דת על תילה, כאשר ב"ה שלושים שנה לאחר הסתלקותו ברינה יקצורו את פירותיו ופירות פירותיו, למעלה מרובה תלמידים המתחנכים לאורו הבהיר בהנהגתו הרוממה של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א.

הר"ר משה גליק המארגן בס"ד את השבת בכשרון רב, מוסר כי בימים אלה פועלת בקדחתנות ועדה מיוחדת

בברכתו ועידודו של כ"ק מרן שליט"א נפתחה השבוע המגבית המרכזית להרחבת והגדלת בית מדרשינו בבארא פארק

בראשות הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב שליט"א ביום ראשון העל"ט יצא הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א למסע מיוחד לארה"ב, לטובת המגבית המיוחדת הנערכת בימים אלו להרחבת והגדלת גבולי התורה התפילה והטהרה בבארא פארק.

כפי שנמסר ע"י העסקנים, בתוכנית ההרחבה יורחב בנין בית מדרשינו בכל ארבעת צדדי הבנין, ובכך יתווספו עוד עשרות מקומות ישיבה לבני קהילתנו הק', כשב"ה הציבור הק' מתרבה והולך בליעה"ר והמקום זה מכבר צר מלהכילם.

בנוסף יבנה בקומה התחתונה מקוה טהרה בהידור רב, היכל תורה, בית שני, וכן תה צימר מפואר, ומלתחה וחדרי שירות.

הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב שליט"א נתקבל בשדה התעופה ע"י ראשי קהילתנו הק' בבארא פארק. ומשם הגיע לבית האכסניה אצל הרה"ח ר' דוד רוט הי"ו מראשי קהל עדת חסידי באבוב ובן זקוניו של האי חסיד שבכהונה הרה"ח ר' אלימלך רוט ז"ל.

ביום ראשון לעתותי ערב התאספו כל קהל אנ"ש תושבי העיר בארא פארק בבית מדרשינו לאסיפת היסוד.

את המעמד הנחה בטו"ט העסקן לבית צאנז הרה"ח ר' בערל שטמר הי"ו, שהתלווה להגה"צ אב"ד קהילתנו הק' שליט"א בביקורו המיוחד.

הרה"ג רבי שלמה ניימאנן שליט"א דומו"צ קהילתנו הק' בליקווד השמיע בחרדת קודש את מכתב הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א ששלח במיוחד לכבוד ההתכנסות.

לאחר מכן נשא דברים הרה"ח ר' משה יחזקאל בלומענברג הי"ו שהלהיב את הציבור במתק לשונו להיות שותפים לדבר מצוה ולקיים רצון צדיק כ"ק מרן שליט"א.

הס הושלך בקהל בעת שהשמיע הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' שליט"א את המשא המרכזי, לחזק ולעודד את בני קהילתנו, כשבוודאי בזכות השתתפותם של כל אחד ואחד יותר מכפי יכולתם, יוכלו במהרה לברך על המוגמר.

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כמא דברכתא

ברכת מזלא טבא שלוחה בזה, לכבוד איש חי ורב פעלים, העסקן המסור העושה ומעשה למען חצר הקודש, נודע לשם ולתהלה, ה"ה

הרה"ח ר' מרדכי מאיר שטמר הי"ו

י"ר מכון תפילה ישרה

לרגל השמחה השרויה במעוננו, שמחת נישואי הבת תחי' במזל טוב ובשעטמו"צ, עב"ג

החתן המו"מ כמור ישראל משה בלומננטל נ"ו

בן הרה"ח ר' אברהם צבי הי"ו אב"י פעיה"ק

והברכה אחת היא לסבים

הרה"ח ר' שלום הי"ו מזכ"ל איגוד חסידי צאנז

והרה"ג ר' גדליה יעקובוביץ שליט"א - רא"כ מעלי דשבתא פעיה"ק

ויה"ר מן קדם אבוהון דשבשמיא, שיזכה לרוות רוח נחת דקדושה מכל יו"ה, ואך ששון ושמחה ישכון באהלו תמיד, מתוך נחת והרחבה, מייטתא דשמיא עד עולם. ואד טוב וחמד ירדפוהו כל הימים.

מסע ההתחדשות נועד כדי לכסות את הבור התקציבי אליו נקלעו בהנהלת היכלי התורה והחסידות לאחר 20 שנות פעילות, עם חוב עתק של 8 מיליוני ₪ שתופח והולך ומעיק על הפעילות בחוסר אפשרות להתפתח ולהרחיב את מעגל העשייה.

בברכת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, החלה הפעימה הראשונה של מסע ההתחדשות, שיאפשר בס"ד בעזרת הציבור ובחיוזוק השותפות – לכסות את החוב העתק הרובץ על כתפי המוסד הק', ולפתוח דף חדש ביכולת לפעול ולהפעיל בס"ד למען היכלי התורה והחסידות.

הפעימה הראשונה מתנהלת כאמור בימים אלו באמצעות 'החסידים הראשונים' – הלא המה אנשי שלומנו שנחלצים חושים כנחשונים הראשונים לדבר שבקדושה, והתחייבו לגייס בס"ד עד ליומא דהילולא רבא ט' תמוז, סכומים נכבדים למען קיום וביסוס היכלי התורה והחסידות, בסך מצטבר של למעלה משני מיליון ₪ בעז"ה, המגויסים בפעילות החסידים הראשונים, אבירי הרוח ונדיבי הלב הנחשונים לדבר מצוה.

עם סיום פעימה זו, יפנו מנהלי היכלי התורה והחסידות לאפיקי גיוס כספים נוספים בארץ ובחו"ל מאנ"ש ומקרב נדיבי לב, קרנות פילנתרופיות ואילי הון, כאשר בחודשי אול ותשרי ימשך בס"ד המסע בקרב כלל אנשי שלומנו אשר יפתחו ליבם וביתם למען קיום וביסוס היכלי התורה והחסידות לשם ולתפארה, למעננו ולמען דורותינו.

מעמד ה'חומש סעודה' בת"ת דרכי אבות צאנו במאנסי

עמד מרנין ומרגש כאחד, התקיים בתלמוד תורה 'דרכי אבות' במאנסי. המעמד נערך ביום ראשון פר' שלח (קרח בארה"ק) העעל"ט באולם 'בית יהודית' שע"י הת"ת שעוצב ברוב פאר והדר, כראוי לכבוד התורה לרגל חגיגת ה'חומש סעודה' לילדי החמד שהגיעו לבן חמש למקרא, והחלו בלימוד 'החומש' בטהרה.

המעמד נערך אחר השקעה מרובה של צוות המחנכים בת"ת בהקניית הקריאה כראוי וכיאות לילדי החמד, והכנתם לקראת יום חגם במסיבה מרוממת זו.

המעמד שמתקיים זו השנה השמינית התקיימה בראשות הורי זקני התלמידים, ואת שולחן המזרח פיארו רבני זקני אנ"ש אשר בניהם ונכדיהם נמנים על חתני המסיבה.

השוקדת על הכנת תכני השבת והימים שבסביבתה, ואי"ה המשתתפים יזכו לשלושה ימים מלאים מזן אל זן, בהם יחזרו אל ימים ראשונים בצל קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע בקיפט סטריט, בלי עווניו, בישיבה בקרית צאנו וביוניאן סיטי, עד לימים הראשונים מאלה, בפערנוואלד ועוד קודם לכן. בשבת תשתתפנה גם ציבור הנשים שיזכו להופעתה כבוד של הרבנית הצדקנית תליט"א א"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שתגיע במיוחד מארץ ישראל להיות במחיצתן ואף תישא דברים.

ניתן להירשם אצל נציג השבת נציג השבת בארה"ב הר"ר יעקב ויזל הי"ו בטל' 646-988-9258 (ולא בטלפון שפורסם בהזמנה).

לקראת יומא דהילולא קדישא: למעלה מ-100 חסידים הראשונים' נחלצו לפעול ולהפעיל למען ביסוס והתחדשות היכלי התורה והחסידות

הנה זה עומד אחר כתליו, האי יומא רבא וקדישא ט' בתמוז. כל אחד ואחד מאנ"ש עוסק בהכנה דרבה לקראת היום אשר ישועות בו מקיפות, יום בו נשפוך שיח וצקון לחש לישועת הכלל והפרט בציון המצויינת של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זיע"א.

אולם למעלה מ-100 מיקירי אנשי שלומנו בחרו להקדיש את הימים שקודם ליומא דהילולא רבא למען קיום וביסוס היכלי התורה והחסידות, כאשר נמנו ללגיונו של מלך ה'חסידים הראשונים' אשר נחלצו לפעול ולהפעיל בגיוס תרומות מידידים ומכרים ונדיבי לב למען התחדשות היכלי התורה והחסידות.

כזכור, תחת הכותרת 'יחדשהו' - יצאו זה מכבר מנהלי היכלי התורה והחסידות למסע התחדשות רחב היקף ברוחניות ובגשמיות, בהיכלי הישיבות הקדושות ובחצר הקודש על שלל מפעלותיו, על מנת לאפשר בס"ד את ההתפתחות וההתרחבות העצומה שנדרשת בכל זמן ועת עם ריבוי הקהל בליעה"ר.

לצד הסיפוק הרב על העבר המפואר, מביטים כולנו באחריות אל ההווה והעתיד, ומקדישים את הזמן הנוכחי להתחדשות, כדי להבטיח שהעשייה הברוכה לא תיפסק וחצר קדשינו ימשיך לשגשג ולפרוח בחומר ובגשם לאורו של אבינו רועינו שליט"א, המלאך המכה על קדקודינו ואומר לנו גדל.

חצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

ברכת מזלא טבא

שלוחה בזה קדם ידידינו האבר"ך הנכבד והנעלה, עסקן נמרץ ומהולל בתשבחות, עומד לימין מנהלי מוסדותינו הק', ומסור לחצר הקודש צאנו ומוסדותיה

הרה"ח ר' יעקב אריה שווארץ הי"ו

אב"י במאנשעסטער

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת נישואי בנו החתן המו"מ בתוי"ש החבר בנימין נ"י עב"ג הכלה תחי'

בת הרב דוד פנחס טהלר הי"ו - אב"י פעיה"ק

ובברכת מזל טוב לסבים

הגאון רבי יהודה צבי גלנץ שליט"א - רב ביהמ"ד אמרי דבש בנתניה

הרה"ח ר' חיים שלמה זלמן שווארץ הי"ו

הרה"ח ר' יונה טהלר הי"ו

וזאת הברכה, מאלוקי המערכה, שאך ששון ושמחה ישמע לעד במעונם, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ולגדלם לתורה לחופה ולמעש"ט, מתוך רוב שפע ונחת דקדושה, ושפע רב לעלמי עלמיא אמן ואמן.

אכן, בכל עת. ותמיד אמליץ!

כך, דבר יום ביומו, כל השנה, זוכים אלפים רבים להיזכר ולהיפקד בדבר ישועה ורחמים, סמוך ונראה אל המליץ יושר שהבטיח בדבריו הק' אשר לבטח חיים וקיימים – ישועה לכל הנודבים למען הצדקות אשר פעל בעבורן בחיים חיותו, ומה לנו גדול מהיכלי הישיבות הקדושות עליהם טבע רבינו זיע"א בדם ליבו את הביטוי נורא ההוד 'עיקר בנין קרית צאנו הוא הישיבה', פשוטו כמשמעו, כל חלבו ודמו, כל מסירות נפשו וליבו למען הקמת פנינת יקרת – קריה נאמנה קדישא הדין, הייתה בעיקרה למען הישיבה הקדושה ולומדיה.

כפי שהתפרסם, במסגרת מוקד התפילה 'הזכירו לפניו', עולה שליח מיוחד מהנהלת המוסדה"ק דבר יום ביומו על הציון הק', ומזכיר את שמות התומכים ובקשתם האישית והפרטית, במתינות ובפרטיות, מדי יום ביומו – לתורמים סך 391 ₪ (כמנין 'ישועה'), או במסלולים השונים של הזכרת 100 ימים מיומא דהילולא רבא עד לאחר ירח האיתנים בתרומת סך 250 ₪, או מדי ערב ראש חודש לתורמים סך 180 ₪ בעבור החזקת ישיבה על קברו של צדיק – היכלי התורה והחסידות. לבתי אלפי התומכים אשר הזכרו על הציון הק' בשנה החולפת, שוגרו מכתבים אישיים ובהם השמות והבקשות כפי שהוזכרו בשנה החולפת, זאת כדי לאמת את השמות ולמנוע טעויות למען הסדר הטוב, או כדי להוסיף ולעדכן שמות נוספים וכדי להמשיך את התפילה מדי יום ביומו אף בשנה הבעל"ט.

מעתה ועד ליום ההילולא קדישא הבעל"ט, ניתן יהיה להצטרף ולהרים את נדבת לבכם, כדי לזכות בהזכרה יומיומית על הציון הק' של רבינו הק' זיע"א אשר ציווה לנו את בקשתו להיות לעזר למען המוסדות הקדושים ברצוננו לזכות לישועה ולברכה. להצטרפות פנו כעת אל מוקד 'הזכירו לפניו' בטל' 1800-800-313 ולתושבי ארה"ב בטל' 646-813-0097. או בעמדות נדרים פלוס בכל בתי מדרשינו בכל אתר ואתר.

בשורות טובות במרכז 'שמחם': הקורס המפורסם 'מרכז השידוכים' שחולל מהפך בעולם השידוכים - בחצי מחיר; שיעור מבוא חנים בקרית צאנו נתניה

לא רק לשדכנים: כולם יכולים להתפרנס היטב משדכנות. האם זה אפשרי? האם אפשר ליזום שידוכים על חשק, סיפור ושמחה? עם הסדרה הנפלאה של "מרכז השידוכים" זה בעז"ה אפשרי. "מרכז השידוכים", בהנהגת השדכן הנודע, הרב דוד יונה קליין, שמאחוריו 11 קורסים מצליחים שגרמו למהפך

המלמד הוותיק והמומחה הרב אברהם פוקס שליט"א הנחה את המעמד בכשרונותיו הברוכים בטוב טעם ודעת לכבוד התורה ולומדיה בטורה.

בשעה המיועדת לקול צלילי זמר נכנסו הילדים כבני מרון זה אחר זה בסדר מופתי, כשהם מתקבלים בשמחה ובדמעות גיל של התרגשות של כל הקהל הקודש זקנים עם נערים.

מנהל הת"ת הרב דוד מאשינסקי שליט"א פתח בדברים בדברי שבח והודיה להשי"ת שהחיינו וקימנו לזמן הזה לראות עוד דור המקבל עליו עול תורה בשמחה והרחיב את דבריו לכבוד התורה ולכבוד הנאספים.

מקהלת פרחי צאנו בראשות המלמד הדגול בנש"ק הרב ישכר בער לייפער שליט"א הנעימו את המעמד בשירות ותשבחות לקל עליון.

כבני מלכים וכתרים על ראשיהם ישבו התלמידים הצעירים על גבי הבימות המקושטות, ופתחו במקלה "תנו רבנן... קטן היודע לדבר... תורה צוה לנו משה מורשה". כך במשך שעה ארוכה הנעימו בקולם הערב באמירת סדר ה"חומש סעודה" כמקובל, בחן ובתפארה.

לאחמ"כ עברו חתני המסיבה וקיבלו מיני מתיקה מהרה"צ מזוויעהל מאנסי שליט"א.

בסיום המסיבה יצאו חתני המסיבה במחול וריקוד נלהב עם הוריהם ועל כתפיהם יחד עם המחנך שליט"א, מתוך שמחה של מצוה על הגעתם ליום נשגב זה והשמחה גאתה לאין שיעור. כשהורים הביעו תודתם בלב מלא התפעלות למלמד החשוב הרב אברהם פוקס שליט"א על ההשקעה המרובה משך כל השנה במסירות עד אין שיעור וערך לטובת הילדים. וכן לכל צוות הת"ת המסורים, ובפרט למנכ"ל המוסד הרה"ח ר' יעקב משה ראטענבערג הי"ו המסור בלב ונפש להצלחת הת"ת יומם ולילה.

צאנוע חסידים - חבוקים ודבוקים לרבינו הקדוש זי"ע התפילה על הציון הק' כל יום, כל השנה, כל שם ובקשה

אין מי שלא מכיר את המילים הקדושות והמרטיטות בצוואה הק' 'בכל עת שתצטרכו לאיזה ישועה... ותמיד אמליץ עבורכם לטובה ולברכה'.

דומה כי המילים הקדושות האלו מקבלות משמעות מיוחדת וממשית עם הצטרפותם של אלפי מבקשי ישועה מאנ"ש ומכל תפוצות ישראל, למוקד 'הזכירו לפניו' - לתפילה ותחנונים מדי יום ביומו, על הציון הק' של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א, ע"י השליח האישי והמיוחד להזכרת שםם ובקשתם האישית מדי יום ביומו משך כל השנה.

חצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

ברכת מזל טבא

שלוחה בזה, קדם ידידנו הנכבד, העסקן הנמרץ, איש חי ורב פעלים, שמו הטוב הולך לפניו, מסור בכל נימי נפשו לכל קדשי חצר הקודש צאנו, ה"ה

הרה"ח ר' **גבריאל יוסף רוזנברג** הי"ו

מנהל בית החינוך לבנות 'בנות צאנו' במאנסי

לרגל השמחה השרויה במעונו במזל טוב ובשעטומ"צ

שמחת אירוסיה הבת תחי'

וזאת הברכה, מאלוקי המערכה, שאך ששון ושמחה ישמע לעד במעונם, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ולגדלם לתורה לחופה ולמעש"ט, מתוך רוב שפע ונחת דקדושה, ושפע רב לעלמי עלמאי אמן ואמן.

והנושאי-כלים, וכלה בפסקי ההלכה האחרונים, ובעיקרן פסקי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק ז"ע.

במשך ימי חודש ניסן ערכו הבחורים חזרה ממושכת על כל החומר הנלמד בזמן החורף, כשבסיומה עלו ובאו לעמוד במבחן אצל הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א רב בית מדרשנו היכל צבי בירושלים ע"ה"ק.

ביום שני העל"ט לקראת ערב יצאו הבחורים בנסיעה מאורגנת לכיון ירושלים ע"ה"ק, כשבתחילה עצרו בקבר רחל שם התפללו תפילת מנחה כשלפני העמוד ניגש הרב משה דוד שר משגיח בישיבה"ק. כשלאחר התפילה שפכו בחורי החמד שיח לבם באמירת פרקי תהלים.

תיכף לאחמ"כ המשיכו בדרכם לעבר בית מדרשנו היכל צבי בירושלים שהוכן מבעוד מועד ע"י גבאי בית המדרש, ושם בבית שני בבית מדרשנו עמדו בכור המבחן אצל הגר"ח שמרלר שליט"א.

אמת מה נהדר היה המראה, עת כשבחן את הבחורים הלכה למעשה, כשהבחורים הפליאו בידיעותיהם העמוקות המקיפות והברורות בכל הדינים. תוך כדי שהגר"ח שליט"א מציין לשבח את דרך לימודם.

אחר שעה ארוכה של תענוג רוחני ועילאי בבחי' מעין עולם הבא, הסבו קבוצת הבחורים למסיבה מפוארה לכבודה של תורה, בשילוב מעמד כבוד התורה, בה הוענקו ע"י ראש הכולל הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א מילגות מיוחדות למצטייני הלומדים.

במהלך המסיבה של מצוה נשא דברים ראש הכולל הגרמ"מ שליט"א, אשר הביע רגשי לבבו למראה היגיעה וההתמדה משך כל זמן החורף, והזורעים בדמעה ברינה יקצורו, כשרואים את הידיעות המקיפות והנפלאות, והפליא את הבחורים המנצלים את זמנם, מניחים חיי שעה ועוסקים בחיי עולם בכל עת ובכל זמן.

דברי שיר ושבח קשר לראש מוה"ר אברהם רייך הי"ו ראש הקהל דקהלתנו הק' בליקווד, שעומד מידי חודש בחודשו לימין הבחורים לעילוי נשמת ראש משפחתם הנגיד המפואר מוה"ר משה רייך ז"ל, כמו גם כעת בנסיעה זו לרווחת ולמען בחורי החמד.

בעולם השדכנות, מגיע לצאנו. מדובר בקורס יסודי בסיסי, מתומצת ומקוצר, מלווה בתהליך עמוק ואישי, עוצמתי, חווייתי ומשנה חיים, שיתן לכם בעז"ה את הכלים להפוך לשדכנים מוצלחים ומצליחים.

במרכז 'שמחם' דחסידי צאנו אומרים ש"עולם השידוכים משווע לשדכנים נוספים ולאחרונה חלה התעוררות גדולה בנושא. רבים מנסים להיכנס לעולם השידוכים, אבל ההתמודדות בתוכו – מאתגר מאוד. 'תחזור אלי בעוד שבועיים', 'הציעו לי את זה כבר', 'לא נראה לי, יש לך משהו טוב יותר?', 'אין לי עכשיו זמן', כבר שמעתי הצעות הרבה יותר טובות' – תגובות כאלה ועוד רבות אחרות מרפות את הידיים. כעת מדובר בקורס שנותן את המענה, תרתי משמע, והשפיע על חיים של אלפים".

הר"ר ישראל חיים בלומנטל הי"ו, מנהל מרכז 'שמחם' מבשר כי 'שמחם' יעניק סבסוד של מחצית מהקורס, כך שהתשלום עליו יהיה זול מאוד והתועלת ממנו תהיה מרובה, כפי שרבים אחרים מעידים שכל הגישה שלהם כלפי השידוכים השתנתה, וגם כאלה שלא עסקו בזה קודם לכן ונרשמו, חווים הצלחות בס"ד בשעות הפנאי שלהם.

בנוסף לכך יוזמים ב'שמחם', שיעור מבוא חינוך בקרית צאנו נתניה, אליו יבוא מפיך הקורס השדכן הנודע הרב דוד יונה קליין. שיעור המבוא יתקיים אי"ה ביום שני, ז' בתמוז. הרשמה מראש חובה: 09-88-515-88. שלוחה 1. מרכז שמחם. השיעור וסדרת הקורסים מיועדים הן לגברים והן לנשים.

הזורעים בדמעה ברינה יקצורו:

תלמידי היכל התורה נבחנו אצל הרבנים על תלמודם במשך זמן החורף; כבוד ויקר לעמלי התורה

קבוצה נבחרת המונה כשלוש מנינים בחורים, תלמידי ישיבה"ק היכל התורה פעיה"ק, עסקו במסגרת כולל ערב 'תורת משה' המתקיימת בראשות ראש הכולל הרה"ג רבי מאיר משולם שליט"א בן כ"ק מרן שליט"א, לע"נ שר הצדקה והחסד מוה"ר משה רייך ז"ל, בלימוד שולחן-ערוך אורח-חיים בעיון, החל מדברי הטור והב"י, עבור לדברי השולחן-ערוך

חצר הקודש צאנו

קרית צאנו נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזלא טבא וגדיא יאה שלוחה בזה, לכבוד העסקן הדגול והנעלה, איש חי ורב פעלים, נודע בשערים לשם ולתהלה, איש האשכולות, אהוב וחביב ונחמד ונעים, אציל הרוח וטוב הלב, משכיל אל דל, מסור בלב ונפש למוסדותינו הק'

הרה"ח ר' מרדכי זאב רוזנברג הי"ו

אב"י באלעד

לרגל השמחה השרויה במעונו במזל טוב ובשעטומ"צ

שמחת נישואי הבת תחי'

עב"ג החתן המו"מ בתוי"ש החבר צבי פקטה נ"י

בן הרה"ח ר' ברוך מרדכי ז"ל

והברכה אחת היא, קדם הסב הדגול

הרה"ח ר' יששכר דוב רוזנברג הי"ו - אב"י פעיה"ק

ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא, שיזכו לרוות רוח נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, ואך ששון ושמחה ישכון באהלם תמיד, מתוך נחת והרחבה, סיעתא דשמיא עד עולם, ואך טוב וחסד ירדפום כל הימים.

גולת המעמד הגיעה והחתנים פתחו ב'חומש דרשה' המקובל בקרב מקהלות בית ישראל בקדמת דנא, כשיחד עם המחנך הרב יחזקאל הירשפעלד שליט"א למדו הם את ה'תנו רבנן' והמשיכו בכל הסדר הנהוג.

בשעה זו פתח המלמד ולמד עם הילדים את הפסוקים הראשונים של סדר טהרות, בחומש ויקרא כנהוג. ובסיום עברו החתנים וקיבלו חומש ויקרא ומיני מתיקה מאת הרבנים שליט"א.

לאחמ"כ פתח המנהל הרה"ג רבי פנחס שלום ראטנבערג שליט"א בדברים, כשבדבריו הרחיב אודות חשיבות המעמד החשוב, וסיים בברכה מיוחדת להורים ולסבים שירווי רוב נחת מכל יוצ"ח.

ברכה מרובה שיגר למנהל המוסדות הרה"ח ר' חיים שמואל קרעש הי"ו, ואמר כתיב בפרשה 'בהעלותך את הנרות', תפקידו של המחנך הוא להדליק ולהיטיב את הנרות, אכן הוא עומד על גבי העליה והמעלות שהיו לפני המנורה שזהו רק בזכות כל ענייני הגשם והחומר המוגשים ומונחים לפניו ביד רחבה ע"י הנהלת הת"ת.

כן בירך את המלמדים שליט"א אשר מתמסרים לתלמוד תורה בכל עת ועונה ובלונ"ח ובזכותם מגיעים לגדולות ונצורות בחינוך ילדי ישראל.

לסיום פצחו ההורים והסבים בריקוד נלהב כשחתני השמחה נישאים על כתפי הוריהם בעוז, והשמחה הרבה גאתה לעין שיעור.

עם סיום המעמד יצאו ההורים ופיהם מלאים שיר ושבחה להנהלת התלמוד התורה, למנהל הרוחני המסור הרה"ג ר' פנחס שלום רוטנברג שליט"א ולמלמד המסור הרב יחזקאל הירשפעלד שליט"א, על כל העמל והיגיעה אותם משקיעים המה בילדים משך כל ימות השנה בכלל, ועל מסיבת החומש סעודה בפרט, ולמנהל הת"ת הנושא בעול המוסדות הרה"ח ר' חיים שמואל קרעש הי"ו, ויה"ר שיזכו להמשיך להרחיב גבולות הקדושה לשם ולתפארת בית צאנז.

דברי חיזוק מיוחדים השמיע בפני הבחורים הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, להנאת כל השומעים. בברכת המזון על הכוס כובד הרה"ג ר' אפרים פישל גרין שליט"א מנה"ר דישיבת היכל התורה.

משם המשיכו כולם יחד לתפילת ערבית במקום אשר לא זזה שכינה משם שריד בית מקדשנו הכותל המערבי, כאשר ראש הכולל הגרמ"מ שליט"א עובר לפני התיבה והתפילה כולה עברה בהתעוררות מרובה.

תלמידי הישיבה קשרו קשרי שבח ותהלה קדם ראש הכולל הגרמ"מ שליט"א, על כל פעלו למען הכולל ולמען הבחורים משך כל השנה, יחד עם צוות הרוחני דישיבה"ק שליט"א, ובפרט על ארגון נסיעה ומעמד נפלא זה, ישאו ברכה מאת ה'.

ברכות תודה מיוחדות נשגרו קדם הנהלת היכלי התורה והחסידות על העמדת הסעודה הרחבה לכבוד התורה ולומדיה, ובברכה אשר בכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו.

מסיבת "חומש סעודה" מפוארת

בתלמוד תורה "דרכי אבות" בבארא פארק

ברוב פאר והדר התקיימה מסיבת 'חומש סעודה' לבני חמש למקרא בת"ת 'דרכי אבות' בבארא פארק, המסיבה התקיימה בבית המדרש הגדול קראסנא בעיר.

את המעמד מפארים רבים מאדמור"י ורבני העיר, אשר נכדם ונינם נמנים על חתני המסיבה, וביניהם כ"ק האדמו"ר מספינקא 18 שליט"א, כ"ק האדמו"ר מסקאליא שליט"א, כ"ק האדמו"ר מקאסאן שליט"א, כ"ק האדמו"ר מפאפא בארא פארק שליט"א, הגה"צ אב"ד נטעי גבריאל שליט"א, הגה"צ אב"ד בראשוב שליט"א, והגה"צ אב"ד ברעזאן שליט"א, ועוד.

עם התכנסות הקהל, נפתחו השערים וחתני השמחה נכנסו מעוטרים בכתרי הוד על ראשם והתיישבו על מרומי הבימה המוגבהת שנצבה בפאר. לאחר מכן קיבלו החתנים את הוריהם וזקניהם בברכת ברוכים הבאים מיוחד.

חצר הקודש צאנז

קרית צאנז נתניה

כסא דברכתא

ברכת מזלא טבא וגדיא יאה שלוחה בזה, קדם האי גברא רבא, מרביץ תורה והוראה, מורה ודאין, לן בעומקה של הלכה, מחשובי מרביצי התורה בעדתינו הק', ה"ה

הגאון רבי פרוץ טוביה בינדר שליט"א

דומו"צ קהילתינו הק' בבית שמש

ולחותנו רב האי גאון חוב"ט איש אשר בו רוח חכמה עצה ותבונה, אוצר בלום ומרביץ תורה, משנתו קב ונקי אשר זכה וזוכה להיות קרוב לפני ולפנים, ה"ה

הרה"ג רבי בני ציון רייך שליט"א

נאמן בית רבוה"ק

לרגל השמחה השרויה במעונו שמחת אירוסים בנו - נכדו

החתן החבר נפתלי דוד נ"י

עב"ג הכלה תחי

בת הרה"ח ר' חיים רייניץ הי"ו - מיקירי אנ"ש בב"ב

במזל טוב ובשעטומ"צ

והברכה אחת הוא לסב הדגול, תהלתו בקהל חסידים

הרה"ח מוה"ר חיים מרדכי בינדר הי"ו - ב"ב

ברכותינו שגורות בזה מקרב הלב, כי יזכה לראות דורות ישרים ומבורכים,

מתוך נחת שפע והרחבת הדעת, מתוך סיד"ש ושובע שמחות עד ביאת ינון בב"א

**סעודת ש"ב ע"י הנהלת מוסדותינו הק' באלעד
לרגל שמחת נישואי בן מוה"ר פנחס גרוס הי"ו**

בתופים ובמחולות ובקול צהלה ורינה, נחוגה ביום שלישי העל"ט, שמחת שבע ברכות מפוארת, שנערכה ע"י הנהלת מוסדותינו הקד' באלעד, לרגל השמחה השרויה במעונו של מוה"ר פנחס גרוס הי"ו יו"ר הנהלת מוסדותינו וחבר הנהלת העיר אלעד, עם נישואי בנו החתן החבר שלמה יעקב הי"ו ע"ב הרה"ח ר' יהושע ביום הי"ו מעיה"ק צפת.

במהלך הסעודה השמיע דברים מיוחדים הגאון רבי יעקב שאול לייזער שליט"א דומו"צ קהלתינו, שהרחיב בשבח המחותן מוה"ר פנחס שליט"א על היותו מסור בלב ונפש למען מוסדותינו הק', וכן לכל דבר הצריך בקהלתנו באלעד והכל בסבר פנים יפות, את דבריו סיים בברכה קדם מוה"ר פנחס שליט"א שיזכה לרוות רוב נחת דקדושה מלא חפנים מיוצאי חלציו לאורך ימים ושנים.

לאחמ"כ נשא דברים הרה"ג ר' גבריאל שנק שליט"א מנהל רוחני של הת"ת באלעד, כשבדבריו הרחיב בשבח המחותן הי"ו ופעליו המרובים לתורה ולתעודה, כאשר שמו הטוב הולך לפניו. והביע את הוקרת לבם והכרת הטובה שיש לכל אחד ואחד מבני הקהילה בכלל.

הרב חיים הגר שליט"א ר"מ במכינה ליש"ק, הביע את רגשי צוות הרמ"ם והמחנכים, ובדבריו התמקד על מסירותו של המחותן שליט"א בכל עת ובכל שעה והכל במאור פנים. אחר ברכת המזון יצאו המשתתפים בריקודים של שמחה לכבוד שמחת חתן במשך זמן רב.

במפעל "אחים לשמחה" מסכמים את חודש סיוון עם נתון מרעיש: חולק למחותנים סכום המתקרב למיליון ₪! מגבית מיוחדת נושאת הגרלה מתקיימת השבוע

לרגל סיום חודש סיוון נרעשו במפעל "אחים לשמחה" מהנתון המדהים הבא: כמעט מיליון שקלים חולקו רק לחתונות של החודש האחרון, חודש סיוון שעבר עלינו לטובה. מדובר בנתון חסר תקדים שמשפיע על כובד האחריות הרובצת על הנהלת מפעל "אחים לשמחה", בראשותו של הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, לגייס עוד משאבים מנדיבי עם בארץ ובעולם. מוה"ר ישראל גולדשטיין הי"ו, מונה את הנתונים המדוייקים: שלושים וששה חתנים וכלות שהתחתנו בחודש סיוון קיבלו שוברי קנייה במיטב רשתות ההלבשה בסך כולל

של 360,000 ₪. בנוסף לזה הוקמו בחודש האחרון 7 קרנות מיוחדות למשפחות במצוקה כלכלית/משפחתית, כאשר רק לקרנות אלה עצמן גוייס סכום של 486,000 ₪. סך הכל חולק 846,000 ₪ במדויק, שזהו סכום המתקרב למיליון ₪!

"אני מרגיש כמו הש"ץ שניגש ביום הדין לפני העמוד ומכריז 'הנני נרעש ונפחד' - אומר ר' ישראל - "אני חש על כתפי את גודל האחריות הרובצת עלינו מחד, ומאידך את הסיפוק הממלא אותנו למראה הנתונים המדהימים של הסכומים שחילקנו בס"ד, סכומי עתק שחולקו בעצה אחת עם מי שעומד בראשנו, הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, המסייע לנו על כל צעד ושעל בשליחות הקודש. אנחנו נערכים גם לשמחות הנישואין של החתנים והכלות בחודשים הקרובים, שב"ה מספרם הולך וגדל. טייערע אידן! אנחנו חייבים את עזרתכם!"

ר' ישראל מצטט מכתב שקיבל בחודש האחרון: **"זה היה יום קשה מאוד. התקשרתי בבוקר לבנק. החשבון היה במינוס מפחיד. זוג הייתה בחנות כאן בקריה, נתנה את האשראי, אמרו לה שהוא חסום. בארנק שלה היה 20 ₪ בלבד. הארנק שלי היה ריק, ואחרי הצהריים, הבת שלי, הכלה, הייתה אמורה לנסוע לבני ברק לקניות. לא ידעתי את נפשי. הרגשתי לחץ בלב. מחונק נשימתי. ואז אמרו לי בבית: 'לזה אין בעיה. יש לנו שוברים של אחים לשמחה, מה שהרב גולדשטיין הביא לנו לפני שבועיים. נשאר לנו שם 6,000 ₪ בחנויות הביגוד של הכלות בבני ברק. אין לי מילים."**

במפעל "אחים לשמחה" יוצאים במבצע של "הגרלת חודש סיוון", כדי שיוכלו לעמוד בהתחייבויות שלקחו על עצמם: כל מי שנותן 2 ₪ בעד כל חתן וכלה, ובס"ה 72 ₪, ייכנס להגרלה על 1,000 ₪ מתנה, שוברים בדסקל ו/או במיטב חנויות ההלבשה.

בנוסף לכך יתקיים השבוע בקרית צאנז נתניה מבצע מיוחד של ריקון קופות צדקה, ביום שני, ל סיון א' דר"ח תמוז, בדוכן המיוחד בפתח ביהמ"ד אוהל נחמיה בקרית צאנז. במסגרת המבצע, כל מי שירכוש כרטיס הגרלה ב"הגרלת חודש סיוון", יקבל כרטיס נוסף על כל 50 ₪ שיהיו בקופות הצדקה. ב"אחים לשמחה" מצפים מכל אנ"ש בארץ ישראל ובגולה, לבוא לעזרת ה' בגיבורים ולסייע בידם, למען מצות הכנסת כלה. ניתן להיכנס להגרלה גם באמצעות מס' הטלפון: 052-7129114.

גליון זה נדבת

ידידנו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' משה אליהו הרשקוביץ הי"ו

אב"י בפאנסי

לרגל השמחות השרויות במעונו במז"ט

שפחת נישואי הבן החתן המו"מ בתו"ש

כמר יקותיאל יהודה נ"י

עב"ג הכלה בת הרה"ח ר' פרדכי לוי הי"ו

ביום רביעי הבעל"ט באולטי ווילחאוויץ בפאנסי

ושפחת הולדת הנכדה תחי

בת לבנו הר"ר צבי אלימלך הי"ו

ובברכת פזל טוב

לאביו הרה"ח ר' יצחק שלמה הי"ו - פעיה"ק

לחותנו הפסור להפצת הגליון הרה"ח ר' ישראל פרדכי נרוספן הי"ו

ולסב הרה"ג ר' יצחק אייזיק לוי שליט"א

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תפיד

פתון סיד"ש ושפע רב לעלפי עלפיא

גליון זה נדבת

ידידנו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרה"ח ר' פרדכי זאב רוזנברג הי"ו

אב"י באלעד

לרגל השמחה השרויה במעונו במז"ט

שפחת נישואי הבת תחי

עב"ג החתן המו"מ בתו"ש

החבר צבי פקטה נ"י

ובברכת פזל טוב לאביו

הרה"ח ר' יששכר דוב הי"ו

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תפיד

פתון סיד"ש ושפע רב לעלפי עלפיא

שפחת החתונה תתקיים אי"ה

ביום שני בהיכל רוזנברג

גליון זה נדבת
 ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
 הר"ר יהושע איימר הי"ו
 אב"י בבית שמש
 לרגל השמחה השרויה במעונו
 שפחת הולדת הבן נ"י
 במזל טוב ובשעטומ"צ
 ובברכת מזל טוב לאביו
 הרה"ח ר' יוסף פרדכי הי"ו
 אב"י פעיה"ק
 אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
 מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת
 ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
 הרה"ח ר' אברהם רובין הי"ו
 אב"י פעיה"ק
 לרגל השמחה השרויה במעונו
 שפחת אירוסי הבת תחי'
 עב"ג החתן המו"מ בתו"ש
 כמר לוי יצחק אדלר נ"י
 במזל טוב ובשעטומ"צ
 ובברכת מזל טוב
 לאביו הרה"ח ר' ישראל יהודה הי"ו
 ולחתנתו הרה"ח ר' בנימין זאב רייניץ הי"ו
 אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
 מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת
 ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
 הר"ר דוד שמעון ורטהיימר הי"ו
 אב"י בקרית צאנז טבריה
 לרגל השמחה השרויה במעונו
 שפחת הולדת הבן נ"י
 במזל טוב ובשעטומ"צ
 ובברכת מזל טוב לאביו
 הרה"ג ר' יצחק שלמה שליט"א
 אב"י פעיה"ק
 אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
 מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת
 ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
 הרה"ח ר' דוד יואל וולנר הי"ו
 אב"י בביתר
 לרגל השמחה השרויה במעונו במז"ט
 שפחת נישואי הבת תחי'
 עב"ג החתן המו"מ בתו"ש
 כמר שמעון בלוך נ"י
 בן הרה"ח ר' רפאל הי"ו
 ובברכת מזל טוב
 לאביו הרה"ח ר' חיים שלמה הי"ו
 ולחתנתו הרה"ח ר' שלמה זלמן וורובל הי"ו
 ולסב הרה"ח ר' חיים אריה לוינשטיין הי"ו
 אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
 מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה
 שפחת החתונה תתקיים איה
 ביום שלישי באולמי כלייל מלכות בב"ב

גליון זה נדבת
 ידידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,
 הר"ר דוד שטיגליץ הי"ו
 אב"י בבני ברק
 לרגל השמחה השרויה במעונו
 שפחת הולדת הבן הבכור נ"י
 במזל טוב ובשעטומ"צ
 ובברכת מזל טוב
 לאביו הרה"ח ר' משה הי"ו - נתניה
 ולזקינו הרה"ח ר' מנחם הי"ו - פעיה"ק
 אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
 מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

מוסדות צאנז בעיה"ק צפת תובב"א
 ברכות מזלא טבא וגדיא יאה שגורה
 בזאת קדם האי גברא רבא ויקירא, הנכבד
 והנעלה, ותיק וחסיד
 הרה"ח ר' ישראל פרדכי גרוסמן הי"ו
 תופך נכבד רבות בשנים
 ולחתנו שליחנא הנאמן במאנסי,
 עומד לימיו תמיד בכל עת
 הרב משה אליהו הרשקוביץ הי"ו
 בן הרה"ח ר' יצחק שלמה הי"ו
 לרגל שפחת נישואי בנו - נכדו
 החתן כמר יקותיאל יהודה נ"י במז"ט
 מפעון הברכות יתברכו בכל מילי דמיטב,
 רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ואך ששון
 ושפחה ישכון באהלו תמיד